

Трибуна вільного
українського слова
на вільній
американській земліСВОБОДА
український щоденникSVOBODA
UKRAINIAN DAILYАдреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HENDERSON 4-0237
УНЧ: HENDERSON 5-8740

РІК LXII. Ч. 250. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ГРУДНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 29, 1955. No. 250. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ВИХІВ НА
ДВОТИЖНЕВИЙ
ВІДПОЧИНОКПОСЛАННЯ АЙЗЕНГАВЕРА ПРО СТАН УНІ ЧИТА-
ТИМЕ КОНГРЕСОВИЙ УРЯДОВЕЦЬ; ЛІКАРІ ДОМА-
ГАЛИСЯ ВІЗДУ ПРЕЗИДЕНТА НА ПІВДЕНЬ, ДЕ І
ВІН МІГ ФІЗИЧНО СКРПІТИСЯ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 28 грудня має вихідати на двотижневий відпочинок на Флориду. Там замішався в Кі Вест, куди любив їздити бувший президент Геррі С. Труман, коли урядовав в Білому Домі. Президент вирішив вихідати на відпочинок в останній хвилині, бо це минулого тижня він заявив, що не відіде від столиці. Лікарі Айзенгавера настоювали на тому, щоб він кинув вихідати на південь на відпочинок, де міг би більше фізично виправити на свіжому повітрі. На Флориді, в Кі Вест термометр показує 75 ступнів, а в Джорджі, куди Президент думав їздити, температура становить тільки 55. Пані Айзенгавер залишається в Вашингтоні, бо має гостей: свою маму пані Даж Давд і невістку пана Джона Айзенгавера, яка недавно народила четверту дитину. Головний лікар Президента Пол Д. Вайт заявив, що пацієнт потребує побувати на півдні не тому, що він хворий, тільки на те, щоб фізичними вправами випробувати свій стан видужання. Президент же не зможе повноцінно грати в гольф, але зможе робити деякі вправи в цій грі, а також зможе займатися рибальством, яке він дуже любить. Разом із Президентом відіде і його особистий лікар генерал майор Говард Мак С. Снайдер, секретар Айзенгавера Джеймс С. Гагерті, секретарша Президента панна Енн Вітман, командор Е. Л. Біч — помічник Президента в справах флоту і секретарка Гагерті — Мері Кафрі. Головний дорадник Президента Шерман Адамс їде пізніше до Кі Вест, якщо він буде потрібний, бо Президент буде викінчувати своє послання до американського народу про Стан Унії. Одночасно повідомляють, що Президент не буде особисто виголошувати свого послання в Конгресі, тільки його відчитують урядовці Конгресу в дні 5 січня. Перед своїм віздом зі столиці Айзенгавер конферував з шефом штабу летунських сил генералом Натаном Ф. Тайніном. Президент розмовляв також з віце-президентом Річардом М. Ніксоном. Секретар Білого Дому Гагерті заявив, що Президент обговорював із Доллессом Різдвяне послання Папи XII про світове роззброєння та заборону вживання атомової зброї.

ЗДА приготували 6 таборів для підірваних
осіб на випадок війни

Вашингтон. — Співробітник шпигунажної служби "Нью Йорк Таймс" Льюїс А. Гастон відкрив в останніх днях три табори, з усіх шістьох, які департамент справедливості приготував для підірваних осіб на випадок війни. Ці табори знаходяться в Аленвуді, Па., Авон Парку, Флориді, Ел Рендо, Оклахомі, Флоренсі, Арізоні, Вікенбурзі, Аризона і Тулі Лейк, Каліфорнії. Ніхто не знає, що мав би бути заарештований після того, як заїснює для ЗДА "крайня небезпека", тобто, коли ця країна опиниться в стані війни. Ці табори при-

Нападівські п'ятернята цураються своїх
батьків

Келендер, Онтаріо. — Батько славних канадських п'ятернят Оліва Діон заявив журналістам, що немає потреби цього скривати, що чотири його п'ятернята почали цураються рідного дому, батьків і рідні, і на ці Різдвяні Свята не тільки не приїхали додому, але навіть не прислали Різдвяної картки до батьків. Діон заявив, що він із дружиною вже від кількох місяців заважають, що хтось старався тримати задалеку його доньки від родини. Почалося це після 28 травня цього року, коли його доньки скінчили 21 рік і стали пов-

В АМЕРИЦІ

● Памі Айзенгавер вислав 94-річному негрові Дейвідові Тавенсенду в Форті Міді, Меріленд, Різдвяні побажання. Тавенсенд народився в невольничому будинку в 1861 році, а в 1920 році він провів як свідок такої ж терпимості, як і сам Айзенгавер, та його дружини. Тавенсенд пригласив собі Айзенгавера як майора.

● В Тампіко, Мексико, хтось крикнув у кіно "пожежа!", і 1,500 глядачів в паніці почали бігати з залу. Під час замирення загинуло 13 осіб. Пожежі зовсім не було, а це хтось просто... пожартував.

● Понад стейтом Індіаною перелітали на південь такі знаві плачливі лебеді. Один лебедь вилетів під час перелету забувшись на електричному проводі. Його самця зашпилювали білі нитки. Плачливі лебеді "одружувалися" на все життя.

● Канадський міністер фінансів Волтер Гарріс повідомляв, що в цьому році державна скарбниця Канади має надійти 105,600,000 доларів. З податків одержано 2,713,900,000 доларів, а видано тільки 2,608,300,000.

● Австрійський посол у Вашингтоні д-р Карл Грубер купив дім в Бетесді, штат Меріленд, куди перенесеться в березні 1956 року. Це буде перший випадок, що дипломатична місія міститиметься поза столицю.

● Департамент рибальства повідомляв, що вже небагато американців господині купуватимуть молоко в паперових мішках, як тепер купують заморожену горючину. В Англії і в Данії вдалося пробити заморожене молоко, яке зовсім не втрачає вартості впродовж довгого часу.

● Департамент рибальства заарештував двох урядовців, щоб урядові папери і звіти не виповнювали вони на вір, безсмертних творів Шекспіра чи Гемінґвея, а складали їх так, щоб з них могли користатися інші особи.

● Літаки привезли 5,100 листів і 390 пакунків для залатих американських кораблів "Глейшер", який плве до Антарктики, де науковці мають вести наукові дослідження. 345 моряків доставили різні подарунки і побажання своєчасно, бо літаки прибули на саме Різдво.

СМЕРТЬ СОВЕТСЬКОГО ПОЛКОВНИКА ВІД
КУЛІ УКРАЇНСЬКОГО ПОВСТАНЦЯ —
„НАЙПРИРОДНІША РІЧ“

В останню часів в західній пресі появилось відносно багато репортажів західних кореспондентів з їхніх відвідан та спостережень у Советському Союзі, як і дописів звільнених із советського полону чи заслання громадян західних країн. У великій частині тих репортажів і описів відмічались наявність українського підпольного руху спротиву на українських землях за залізною заслоною, як і окремо стверджувалося, що велику частину советських каторжників на Сибіру становить саме українці, що свій дух спротиву перенесли навіть за доти советських концентраційних таборів. Останньою вісткою про це була драматична розповідь російського лікаря про героїчну смерть понад пів тисячі українських жінок в одному із советських таборів на Карагані, які намагались своїми тілами зупинити советські танки та голіруч захистити табір від масакри. Вістки ці доповняє тепер відомий американський журналіст Спартан Олсон у своєму репортажі з від-

Зменшати на половину число асентерованих
моряків

Гонг Конг. — Секретар флоту Чарльз С. Томас заявив у часописному інтерв'ю, що число рекрутів, яке команда флоту думала покласти до військової с/л ж б між груднем 1955 і червнем 1956 року, буде зменшене на 50 відсотків. Згідно з планом флоту мала асентерувати в тому часі коло 56,000 моряків, але через те, що багато добровольців оголошувалося до служби в флоті, це число змен-

В автовах та інших катастрофах згинуло
під час Різдва 782 особи

Нью Йорк. — Автові катастрофи під час цього Різдвяного дня досягли рекордного числа: 609 смертних випадків. Стільки жертв було в часі між 6 год. вечора у п'ятницю і 12 годиною опівночі в понеділок. Досі найвище число смертних випадків в автовах катастрофах записувалося на рахунок Різдва 1952 року. Крім вище зазначених 609 смертних випадків було

Сенатська Комісія видала підручник про
підірвну діяльність комуністів

Вашингтон. — Сенатська Підкомісія Внутрішньої Безпеки опублікувала підручник, в якому інформувати американський нарід про шкідливу діяльність американських комуністів. Ця книжка називається "Підручник для американців", і вона має об'єктивно інформувати американський нарід, про підірвну дії Комуністичної Парті в ЗДА. Згідно з цим підручником — посібником в цій справі є зареєстрованих 22,363 комуністи. Але в цій книжці звертається увагу на те, що комуністи діють і поза своїми діями членами і мають ще десять разів стільки своїх симпатиків і "посередників" або прямо мають під своїм впливом більше як пів мільйона осіб. В цьому посібнику пишеться про те, що вісті про злочинну діяльність комуністів зібрано, головним чи-

Рада Федеральної Резерви вивчає видатки
й ощадності консументів

Вашингтон. — Рада Федеральної Резерви повідомляв, що в найближчому місяці почне вивчати видатки та ощадності пільни споживачів, щоб мати інформацію про фінансовий стан американських родин. Представники родин у 12-ох великих метрополісах і 54-ох менших районах відповідатимуть на запити про свої прибутки та ощадності і

Французькі соціалісти вдруге відкинули
оферту комуністів на виборчий блок

Париж. — Французька комуністична партія вдруге відкинула оферту комуністів на виборчий блок соціал-радикалів і соціалістів, очолюваного колишнім прем'єром Мендес-Франсом. Цей останній раз разом із ними створити пошпирений виборчий блок, але радикали й соціалісти змінили свою думку про пропозицію. До гострої радикально-комуністичної перепарки прийшло під час великого виборчого зібрання у джорж 27 ч. м. на передмісті Парижу, де головним промовцем був Мендес-Франс. Він вислав був на публічну дискусію лідера правої Незалежної партії, міністра закордонних справ Піне, який лідер народних республіканців, колишнього прем'єра Бідо, а також комуністичного промовця, другого "ранго" після Тореза, — Дікльо. Піне і Бідо відмовилися виступати на зібранні виборчого зібрання 1956 року.

Англійський уряд реорганізує свою працю

Лондон. — Консервативний уряд і партія, переішливши дуже поважні зміни внутрішніх міністрів, планують перевести основну реорганізацію своєї праці. Керівною особою в цьому ділі має стати Р. А. Батлер, колишній довголітній міністер фінансів (канцлер скарбу), який тепер став "людою печаті" і лідером народної палати парламенту (палати громад). У цьому характері він має бути шефом планування діяльності уряду та має визначувати чергу перештету різних законопроектів, що їх уряд передає на вирішення парламенту. Призначення такого чільного консервативного діла, який має опікуватися другою після прем'єра Ідена найважливішою особою в ряді консервативної партії, на керівника планування діяльності уряду має на цілі зрівноважити проблеми закордонної і внутрішньої політики в діяльності уряду і парламентних дебатах. Крім цього, консерватисти здають собі справу, що з приходом молодшого й енергійнішого Ейткелла, який був старий Ейтлі, — вирінає небезпека політичного наступу тієї партії на внутрішньому терені й збільшення шансів перемоги соціалістів при найближчих виборах.

В Еспанії погрожують і обіцяють робітникам

Мадрид. — Уряд Еспанії не допустить, щоб господарські відносини створили "атмосферу розпукки" серед робітників і подбав про поправу їхньої долі, але водночас перестерегася робітників, що всі прояви назвержнього невдоволення будуть рішуче задушені. Заявив міністер праці Хосе Антоніо Жірон у великій статті з нагоди наближення Нового Різдва. Його звернення до робітників стоїть у зв'язку з поясненем закордонна п еса — із щораз більшим невдово-

3 арабські держави створили спільне
військове командування

Каїро. — Єгипет, Савді Аравія і Сирія підписали угоду, за якою їхні збройні сили піддані спільному командуванню. Головним командантом всіх збройних сил тих трьох арабських держав став військовий міністер та водночас головний командант сипетського війська — генерал Абдель Гакім Амер. Зате не вдалося призначити до того арабського блоку Йорданії, яка вправді тимчасово, під натиском розгатованої вул-

Зустріч новообраного президента з новообра-

ним віце-президентом подією дня у Бразилії
були справи призначення членів нового уряду і легіслативного програми бразилійського конгресу, який мав відбутися на початку березня 1956 року. Гуларт мав обіцати Кубічечі повну підтримку і співпрацю в усіх адміністративних справах. Торкаючись розмови теж і недалеких відвідан Кубічечі з "єдиними Державами", де його прийматимуть з усіма почесностями, належними президентові чужої держави і де він буде гостем президента Айзенгавера і де промовлятиме до Конгресу ЗДА. Кубічечі є крихливим економічної і політичної співпраці із "єдиними Державами Америки".

● Автомобільна промисловість в цьому році випустила 7,968,000 авт, отже коло 32,000 авт бракуватиме до повних військових мільйонів.

ПАПА ГОТОВ ПОСЕРЕДНИЧИТИ У СПРАВІ
РОЗЗБРОЄННЯ

Рим. — Папа Пій XII схильний перейняти посередництво у справі роззброєння у світі, чи пак, у вужчому розумінні, у справі припинення дальших експериментальних збройових атомових і водневих бомб. Ця думка посередництва — пояснюють часописи — зродилася із Різдвяного послання Папи, в якому Святий Отець виступив проти вживання атомової зброї та проти продовження експериментів із новими винаходами в ділянці застосування атомової енергії для військових цілей. Можливість посередництва Папи в цій справі між великими державами в'яжеться з традиційною візитою у Папи дипломатичного корпусу з нагоди Нового Різдва. При Ватикані акредитованих є понад 40 дипломатичних репрезентатів держав з усіх континентів, між іншими — від Індії, яка сильно заангажувалася в дискусії на Комісії ООН для справ роззброєння. Вправді при Ватикані нема акредитованого репрезентанта ані від ЗДА ані від СССР, проте з там репрезентанти майже від усіх держав НАТО й тому легко дізнатися про готовність, виключно з названими державами, зацікавленими в цій справі, — прийняти посередництво Папи. Назначав вранні Різдвяного послання Папи в усіх державах позитивне, навіть в країнах поза залізною завісою. Советська преса помісти-

Спир у Західній Німеччині довкола нової армії

Бонн. — Спеціальна комісія, покликана до життя західно-німецьким парламентом для затвердження вищих старшин у новій німецькій армії, затвердили 90 запропонованих до армії полковників і генералів, але 4-ох відкинула. Із тих 4-ох відкинутих — два тісно співпрацюють з німецькою обороною Бляком у міністерстві оборони. Тому незатвердження їх для служби в новій армії вдарило по престижі Бляка. З формального боку — незатвердження старшин можуть далі працювати в міністерстві оборони тільки, як цивільні службовці. Згадана комісія складається з 38 членів, між якими є 14 високих старшин, включно з 7 колишніми генералами. Вона не має обов'язку подавати причини незатвердження будь-якого стар-

Західна Німеччина висилає свого амбасадора
до Москви

Бонн. — Західно-німецький уряд призначив своїм амбасадором до Советського Союзу д-ра Вільгельма Гааса, 50-літнього західно-німецького дипломата старої ще догітлерівської школи. Д-р Гаас був досі амбасадором Західної Німеччини в Анка-

В СВІТІ

● У передвиборчій кампанії у Франції обидва найважливіші суперники, кол. прем'єр Мендес-Франс і теперішній прем'єр Фор, погоджуються в тому, що найбільшою проблемою Франції є найбільш жорстоко майбутнього прем'єра та парламенту в Альжирі. Мендес-Франс признав, що французі призначили приїждіти до себе кандидатури у виборах в Альжирі та фальшивої вибори і цим замісцедували демократичну систему й самих себе серед альжирських арабів.

● Арабські держави впродовж року подивили свою збройну силу — кажуть люди. Близько доставлять арабам 700 важких танків і 150-300 ракетних літаків. Найбільшу частину кожному — чеської зброї дістає Єгипет, але — шляхом на Єгипет — дістає й також Сирія і Савді Аравія. Західні держави озброюють Ірак, який хоч належить до Вагдалекського пакту, але солідарний із іншими арабами щодо Ізраїлю.

● Швеція підписала з Мадридською торговельною угодою на базі вимини товарами: за свою целоцелюзу, чавун і деякі роди сталі (що її ОН заборонити вивозити до комуністів), шведи дістають харчі, хлібопродукти і деякі машини.

● "Санта Клаус" заїзав на латинське Різдво на поклад корабля "Едісто", що везе полярну експедицію на північний бігун і зустріг серед льодів. На цьому кораблі є 295 моряків, які знайшли серйозне призначення зброю — північній "Санта Клаус", що підїхав був до корабля по кризі у санях, запряжених ренями, признав, що вперше переїздив Різдво серед ділової зимової природи, бо походить він із Лейпцигу в стейті Нью Джерсі; це був лейтенант-коммодор з "Едісто".

● Даміла Саада, советський амбасадор в Єгипті, який мав великий успіх в справі "продажу" Єгиптові комуністичної зброї, призначено в нагороду за це головною відділу Середнього Сходу в міністерстві закордонних справ у Москві, а його місце зайняв Євгеній Кіслюков.

СВОБОДА
UKRAINIAN NEWSPAPER
FOUNDED 1893
Published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
ПЕРЕДПЛАТА:
\$10.00 One year
\$5.25 Six months
\$2.75 Three months
SUBSCRIPTION RATES:
\$10.00 One year
\$5.25 Six months
\$2.75 Three months
За кожен зміну адреси платити 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РАДІСТЬ І ЖУРБА

Західний християнський світ провів щорічний свято Різдва Христового в загальній радість, яку може дати добро, але рівночасно і в журбі, яку насуває теперішній міжнародний стан людства. Цю радість і журбу рівночасно виявив і Голова Католицької Церкви Папа Пій XII у своєму різдвяно-святочному посланні, яке було передане 28 мовами світу до всіх народів Католицької Церкви і яке має велике значення для всього цивілізованого людства. Радість, журба і рівночасно пересторога були темою послання Голови Католицької Церкви. Багато бо є причин для радості, але немало є і для журби та тривоги за долю людства і його цивілізації в цій атомовій добі.

Папа Пій головню звернув увагу на страшне мариво війни, яка все ще висить над світом і в якій, не могло б бути гимну перемоги, а тільки невтішний плач людства, що у відчаї споглядало б на катастрофу, спричинену своїм власним безглуздом. Не називаючи нікого поименом, Папа Пій став недвозначно по стороні Заходу, рекомендуючи всім, як єдину можливість відвернення катастрофи, респектування, практику і змагання до "правди і справедливості", бо тільки "мир і справедливість" та "безпека з правдою" можуть врятувати світ. Підтримуючи висловлене президентом Айсенавером західні становище проти "запаленого співіснування коштом правди і справедливості", Папа рекомендував Заходові практику "дійсної і прогресивної політичної волі" для бутих колоніальних народів, бо тільки це буде справедливе і виключить рівночасно інтриги "того третього", що має в плані пхнути світ у нову війну катастрофу, щоб у той спосіб здійснити свої цілі та запалувати над ним.

Так то створився парадокс, що майже кожна радість створює відразу і журбу. Масмо ніби мир, але немає ані правди, ані справедливості, які давали б надію на вдержання і закріплення цього миру. Освітлено доброту, але мас його тільки частина людства, і яка радість може бути з того доброту, що завтра може обернутися в страшну руїну? Люди працюють, здобувають і доробляються переважно з тією думкою, щоб забезпечити будучність своїм нащадкам. Чи є нині оправдані причини радості й покладати будь-які тривалі надії на конта в банках чи інші ознаки доброту і доброту, коли над усім цим висить атомово бомба?

Америка направила радісно відзначала Різдвяні Свята. Відзначала їх у найбільшому доброту і, здається, аж за надто радісно і безжурно. Доказ: понад 600 осіб, убитих в атомобільних катастрофах на дорогах. Справжня, "святочна масакра". Та це далеко не єдиного і не найбільш причина журби.

Деякі глибокі і основні причини для нашої, сказати б, домашньої журби виявив відомий телевізійний коментатор п. Армстронг у своїй передачі на Свят-Вечір за новим стилем, звертаючи увагу на "головні грихи" нашого теперішнього життя, що мають загрозливу аналогію в історії інших народів. За перший з цих грхів Армстронг вважає порушення стійкості американської родини, що повинна бути основою нації. Доказом цьому є те, що в останніх роках на сім подружж було два розводи. Інші грихи: у в'язницях є більше переступників, ніж студентів у каледжах; непогамованість у розвагах; поворот до брутальності і платної професійності в спорті і т. п. Але одну з найбільш причин до журби дає, на думку Армстронга, наставлення до легкого наживи, з рівночасним нахилом до лінистства. Швидко і легким трудом добритися до непогамовано вживати того доброту — це сьогодні, "пересічна ціль" громадянства. Найменше часу віддавати на працю, якнайбільше заробляти і якнайбільше та якнайдовше "розважатися" — це модерні тенденції. Америка виростає, розбагатила й змогутила величезним трудом, що його викресав неперевірний піонерський дух творців і будівничих цієї країни. Цей дух ще не пережив, але він уже загрозений тенденціями до лінистства, яке зруйнувало й знищило не одну націю.

Багато же причин до журби, крім цих загальноамериканських, можна було б навести із стану, розвитку та постави нашої американсько-української спільності. Радість з того, що наші люди виють використовувати американські можливості та дотримувати кроку з загальному американському розвитку, затмарюється журбою, що переважає наші добрі звичаї, зменшується жертовність на добрі народні цілі, українська книжка стає зайвою, а українські традиції радше утиляжним, ніж присисним обов'язком.

Так то у нас, перефразовуючи поета, журба з радістю об'ялася. Журба велика, але її загрозливість зменшується свідомістю. Важливе це, щоб та свідомість була активна, щоб ми конкретними діями та нашим поступуванням перетворили нашу радість у безжурну.

Н. Дорошенко-Савченко
ПОЧАТКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА ПРОСКУРІВЦІНІ
(Спогад)

(2)
На членів управи цієї першої Української Громади були обрані: бл. п. Трохим Верхола, бл. п. Кость Місевич, двоє вчителів народних шкіл, з них одна вчителька, якщо не помилюся була бл. п. Осецька, а також Наталія Дорошенка.
Новообрана управа збиралася наступного дня і намітила програму праці. Відразу Т. Верхола став душею Громади. Це був чоловік невисухою енергією, надзвичайно рухливий, а до того всеціло відданий справі. Був він ще й видатний артист-малар. Крім того він користувався популярністю серед селян Проксурівщини, бо сам походив із селян с. Сатанова. До нього також добре ставилися жителі с. Сатанова. Маж іншим, Маніфестанти вишукувалися

СОВЕТСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В БОННІ

Коли, після відвідан Аделауера в Москві, Кремль затирає руки, що зробив добрий інтерес, в атомовому темпі розносилася чутка, що совєтський представник в Бонні буде "товариш Валя", тобто Валеріян Александрович Зорін. З зоріями мас він стільки ж спільного, скільки Молюта з молотом.

Ця чутка була притокою до того, що журналісти почали шукати відомостей, які могли б їхнім читачам дати характеристику особи Зоріна. Але й зараз, блукають вони в непроглядній темряві, яка, зрештою, оточує велику більшість кремлівських бонз. Навіть Совєтська Енциклопедія з 1954 р. не згадує нічого про Зоріна. Загальновідомо, що від р. 1947 с він заступником міністра закордонних справ, стояв шість місяців (1952/3) на чолі совєтської делегації в ОН і був головним промотором комуністичного перевороту в Чехословаччині у 1948 р.

Про сподіваного представника Совєт в Бонні світ знає так мало, що тільки допускає, що народився він десь коло 1902 року на Білорусі, належить до цієї провідної верстви совєтської інтелігенції, яка покинула совєтські високі школи і займає нині провідні місця в кремлівській гієрархії. Прийшла вона до голосу, зокрема, в 1938 р., після переведення Єжовим великої чистки.

Зорін почав свою кар'єру, як партійний догматик та педагог, зойно в 1941 р. прийшов до міністерства закордонних справ, а вже через два роки став на чолі Відділу Центральної Європи. При цій нагоді познайомився він з чеськими емігрантами Бенешом та Готвальдом, які описали

Любомір Оптинський

3 ПЕРСПЕКТИВИ СКАНДИНАВІЇ

Українці в Швеції

Стокгольм, грудень 1955. — Нашим землякам тут мало. Трохсотчленина українська колонія складається з емігрантів, що приїхали до Швеції зараз же по капітуляції Німеччини. Це — колишні в'язні німецьких концетраційних таборів, що їх шведський Червоний Хрест вивіз з Німеччини по звільненні з Бухенвальду, Освенцима і т. д. До цієї категорії дійшли згодом хворі на туберкульоз, що дістали змогу тут поселитися. Останніми тяжкими їх число збільшилось збудуванням вже новим транспортом з Австрії.

Кількадесят українських родин знайшли тут притулок по капітуляції Фінляндії в 1944 р. Це українські вигнанці з центральних земель головно з Поділля, що в роки колективізації були "розкуркулени" і заслані до Карелії. Під час останньої війни вони опинилися на фінляндській території, а згодом у Швеції. Вони тут з родинами, працюють по гарбарних переважно в місті Орєбро, зберегли свої традиції і любов до батьківщини.

До згаданих груп, що творять українську колонію, доходить ще нечисленний гурт українців з совєтської армії, що під час большевицько-фінської війни 1940 р. попали в руки фінського полону. Їх число йшло тоді в грубі тисячі, але тільки горстці вдалося переселитися до Швеції. Врешті с тут ілька українців, що ще з першої світової війни перебувають в скандинавських країнах, між ними секретар української дипломатичної місії О. Май-данюк, що здобув собі ім'я як артист-малар і має на передмісті Стокгольму своє власне ательє.

Політично-організаційне життя
Від 1945 р. діє в Швеції Українське бюро, що його провадить д-р Б. Кентржінський. Створене з ініціативи ОУН під промовом полк. А. Мельника, воно, в міру змоги й обставин, проводить корисну українську роботу. В особі д-ра Б. Кентржінського заступлена також Українська Національна Рада.

Крім згаданих вище, заступав на цьому терені Генеральний Секретаріат закордонних справ УГВР п. Роман Рудник.
З уваги на специфічність терену і неутраїтет країни, зовнішньополітична дія зводилася до вдержування зв'язків і влаштування, час від часу, імпрез. Минулого року, щоб заманіфестувати українське становище до московських святкувань Перельєвського договору, відбулась тут імпозантна українська маніфестация, на якій промовляв д-р Б. Кентржінський і в якій

ристання української Громади в своєму будинку дві кімнати, в одній з них і була приміщена бібліотека. Майже всі члени управи щодня перебівали в тій доміні все по полудне, аж до ночі. Сюди зверталися різні особи за порадою чи допомогою, приїздили й доконали селяни за різними вказівками.
Наступною справою було висилка делегата на Український Національний Конгрес. Ним обрано Т. Верхола.
Хоч мали ми вже після Національного Конгресу свою Центральну Раду й контактували з нею, а всеж діяв ще російський Тимчасовий Уряд, як політичний зверхник. Функціонували і старі царські органи, всі установи були ще в чужих, ворожих українській справі руках. Звичайно й повітове та міське самоврядування було ще в руках росіян і поляків, які косим оком дивилися на нашу роботу. Особливо вороже ставився шкільний інспектор Попов. Ожже черговою справою стало унормування шкільних відносин й організація вчителства,

на наше щастя, подавляюча більшість педагогів по селах — були українці. Скланко загальні збори вчителства, в яких взяли участь поляки й жиди. Збори ухвалили, що початкова школа повинна бути семірична, а мовою її — материнська. На цьому тлі не обійшлося без конфліктів. Ксьондз Носалевський, вже давно дивився на наші заходи ворожим оком, але прикидався лояльним. Тепер він заявив, що треба наперед по селах перевести плєбісцит, якої мови в початковій школі базис собі селянство. На це ми запитали його, чи він вважає також потрібним переводити подібний плєбісцит у Польщі й Росії? Звичайно, ухвалено, що в селах має бути викладовою мова українська. На тих зборах я вперше познайомився з бл. п. Миколаєм Тарановичем. Був він у президії. Тоді це був народний вчитель у с. Сатанові, де він між іншим організував кооперативу. М. Таранович був спокійною, зрівноваженою людиною і флегматичною, досить поміркованою на той гарячий час,

ДЕЯКІ ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ПРАЦІ ОСТАННЬОГО РОКУ

Справильною науковою працею є та праця, що стоїть на рівні сьогоденного знання, що сприяє розвитку розв'язку світової, загальнолюдської культури, що цією культурою визнається.

Коли при кінці року з цієї позиції спробувати підсумувати діяльність українських учених у вільному світі за минулий рік, то можна сказати, що депо з їх продукції є на рівні світової науки і належно оцінюється ученими різних народів. Велике значення мають наукові публікації мовами, зрозумілими в міжнародних колах учених.

На мою думку, прикладом тут може бути періодичне наукове англомовне видання "Аннали УВАН у ЗДА", що систематично виходить і розсилається по найбільших бібліотеках і університетах світу. Іоколя "Аннали" є єдиним, у даній бібліотеці, виданням з українською тематикою. Серед перепечатників "Анналів" є всі найвідоміші американські університети: Колумбійський, Гарвардський, Стенфордський та інші. Їх перепечатають також усі великі канадські університети, університети Західної Європи, а також найбільші бібліотеки світу, як наприклад, Британський Музей, або Французька Національна Бібліотека. "Аннали" висилаються також до Голландії, Данії, Ірландії, Швейцарії, Італії, Іспанії, Ізраїлю, Японії, Австралії, Нової Зеландії, Формози та інших країн світу.

"Аннали" виходять регулярними і спеціальними випусками. Регулярні випуски тепер концентрують увагу на певних проблемах. Наприклад, за останній рік був випуск присвячений економічним проблемам, зокрема працям М. Туган-Барановського, В. Тимошенка. Був випуск, присвячений проблемам Перельєвського Договору. Тепер готується випуск з матеріалами, зв'язаними з 150-ю річницею Харківського Університету. В кожному випуску "Анналів" подается в англійському перекладі уривки з праць українських учених, що досі не були відомі у світовій науці. Так були перекладені з М. Грушевського, Д. Дорошенка, С. Смал-Стоцького, О. Левницького, С. Єфремова та інших. "Аннали" також містять рецензії на нові книжки з галузі славистики та східно-європейських проблем, хронологію життя УВАН у ЗДА.

Спеціальні випуски "Анналів" — мають характер монографій. Видана на весні 1955 року ані будь-якої іншої шкоди ніщо з дотичних середовищ через це не знає, а враження на чужинців зробив цей виступ не мале, і українська справа на цьому зискала; цей успіх пішов на конто не того другого середовища, але в першу чергу на конто українського імені!

Знаючи — при кріхті доброї волі і зрозумілих вимогах зовнішньополітичної діяльності, можна здобути, зрештою як вже не раз (Комітет Керстена, День Української Культури в Бонні), на такий стиль роботи, користь якої безсумнівна.

Найменшою ані престижевою,

взяли активну участь всі, без різниці політичного напрямку українці.
Громадський сектор схоплює в Українській Громаді, що її тепер очолює Ілж. Вушко.
В плані є відбуття загальноукраїнського конгресу Скандинавії, створення одної громадської репрезентації і притягнення до неї всіх, ще не охоплених організаціями українським життям. Зокрема, йде про переселення з Фінляндії.
Невідрадно є тільки справа Церкви. Тоді, коли українці-католики мають в особі італійського священника о. д-ра Коліаті велику духовну підтримку і кожної неділі можуть слухати Службу Воку в рідній мові (о. Коліаті бездоганно вивчив українську мову і мас дозволі відправляти в нашому обряді), численні православні українці, позбавлені рідної Церкви і дупастира, відвідують російські церкви, що мас негативні впливи на їхню активізацію в Українській Громаді.

У стокогольмських "хмарочосах" — Україна

Побутові справи наших людей розв'язані в Швеції цілком добре. Зокрема, в Стокгольмі вони мають наймодерніші квартири в недавно побудованих "хмарочосах", добре заробляють і вигідно живуть. Багато з них покенилось із шведками, мають діти і не забувають, хто вони такі!
Я мас змогу побувати в кількох таких домах мішаних родин. Ви йдете відносно на котрийсь та поверх. Вам відчиняють двері, і ви не знаєте, чи це шведський Стокгольм чи, може, квартира в українському місті, так, як це ми хочемо собі в наших мріях уявляти. Ці стін дилється на вас портрети українських політичних і культурних діячів, вас здоровлять діти чистим звуком українського "добрий день", їхні імена українські, вони знають так, як і пані дому, багато українських слів.

Нема сумніву, що коли вони залицяться назавжди в Швеції, вони будуть добрими патріотами своєї країни. Але безсумнівно є теж факт, що батьки прищеплять їм таку дозу любови й пошани до їхньої української батьківщини, що до кінця свого життя вони збережуть великий сенс імент до неї а, може, не один з них в різний спосіб сприятимуть для її добра.
Наші люди, як це можна відчувати на кожному кроці, зумили збудити у своїх шведських подруг справді глибокий респект до нашої країни.
Один український фронт
Українців у Швеції мало і тому вони так сильно відчувають потребу спільної дії, прийнявши названі. На днях проявилася це у конкретній формі пресової конференції, що про неї вже повідомлялось. Чужинський пресі представляв місцевий заступник одного українського середовища приїжджого другого і підкреслював, що хоча між ними є розбіжності, все ж, коли йде про безсирпний, загальноукраїнський інтерес — вони можуть знайти спільну мову. І як доволі рідко буває при таких імпрезах, треба відмітити апляуз присутніх. Великий стокогольмський щоденник навіть спеціально підкреслив цю обставину.
Найменшою ані престижевою,

Михайло Вегухів
ДЕЯКІ ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ПРАЦІ ОСТАННЬОГО РОКУ

Справильною науковою працею є та праця, що стоїть на рівні сьогоденного знання, що сприяє розвитку розв'язку світової, загальнолюдської культури, що цією культурою визнається.

Коли при кінці року з цієї позиції спробувати підсумувати діяльність українських учених у вільному світі за минулий рік, то можна сказати, що депо з їх продукції є на рівні світової науки і належно оцінюється ученими різних народів. Велике значення мають наукові публікації мовами, зрозумілими в міжнародних колах учених.

На мою думку, прикладом тут може бути періодичне наукове англомовне видання "Аннали УВАН у ЗДА", що систематично виходить і розсилається по найбільших бібліотеках і університетах світу. Іоколя "Аннали" є єдиним, у даній бібліотеці, виданням з українською тематикою. Серед перепечатників "Анналів" є всі найвідоміші американські університети: Колумбійський, Гарвардський, Стенфордський та інші. Їх перепечатають також усі великі канадські університети, університети Західної Європи, а також найбільші бібліотеки світу, як наприклад, Британський Музей, або Французька Національна Бібліотека. "Аннали" висилаються також до Голландії, Данії, Ірландії, Швейцарії, Італії, Іспанії, Ізраїлю, Японії, Австралії, Нової Зеландії, Формози та інших країн світу.

"Аннали" виходять регулярними і спеціальними випусками. Регулярні випуски тепер концентрують увагу на певних проблемах. Наприклад, за останній рік був випуск присвячений економічним проблемам, зокрема працям М. Туган-Барановського, В. Тимошенка. Був випуск, присвячений проблемам Перельєвського Договору. Тепер готується випуск з матеріалами, зв'язаними з 150-ю річницею Харківського Університету. В кожному випуску "Анналів" подается в англійському перекладі уривки з праць українських учених, що досі не були відомі у світовій науці. Так були перекладені з М. Грушевського, Д. Дорошенка, С. Смал-Стоцького, О. Левницького, С. Єфремова та інших. "Аннали" також містять рецензії на нові книжки з галузі славистики та східно-європейських проблем, хронологію життя УВАН у ЗДА.

Спеціальні випуски "Анналів" — мають характер монографій. Видана на весні 1955 року ані будь-якої іншої шкоди ніщо з дотичних середовищ через це не знає, а враження на чужинців зробив цей виступ не мале, і українська справа на цьому зискала; цей успіх пішов на конто не того другого середовища, але в першу чергу на конто українського імені!

Знаючи — при кріхті доброї волі і зрозумілих вимогах зовнішньополітичної діяльності, можна здобути, зрештою як вже не раз (Комітет Керстена, День Української Культури в Бонні), на такий стиль роботи, користь якої безсумнівна.

Найменшою ані престижевою,

взяли активну участь всі, без різниці політичного напрямку українці.
Громадський сектор схоплює в Українській Громаді, що її тепер очолює Ілж. Вушко.
В плані є відбуття загальноукраїнського конгресу Скандинавії, створення одної громадської репрезентації і притягнення до неї всіх, ще не охоплених організаціями українським життям. Зокрема, йде про переселення з Фінляндії.
Невідрадно є тільки справа Церкви. Тоді, коли українці-католики мають в особі італійського священника о. д-ра Коліаті велику духовну підтримку і кожної неділі можуть слухати Службу Воку в рідній мові (о. Коліаті бездоганно вивчив українську мову і мас дозволі відправляти в нашому обряді), численні православні українці, позбавлені рідної Церкви і дупастира, відвідують російські церкви, що мас негативні впливи на їхню активізацію в Українській Громаді.

У стокогольмських "хмарочосах" — Україна

Побутові справи наших людей розв'язані в Швеції цілком добре. Зокрема, в Стокгольмі вони мають наймодерніші квартири в недавно побудованих "хмарочосах", добре заробляють і вигідно живуть. Багато з них покенилось із шведками, мають діти і не забувають, хто вони такі!
Я мас змогу побувати в кількох таких домах мішаних родин. Ви йдете відносно на котрийсь та поверх. Вам відчиняють двері, і ви не знаєте, чи це шведський Стокгольм чи, може, квартира в українському місті, так, як це ми хочемо собі в наших мріях уявляти. Ці стін дилється на вас портрети українських політичних і культурних діячів, вас здоровлять діти чистим звуком українського "добрий день", їхні імена українські, вони знають так, як і пані дому, багато українських слів.

Нема сумніву, що коли вони залицяться назавжди в Швеції, вони будуть добрими патріотами своєї країни. Але безсумнівно є теж факт, що батьки прищеплять їм таку дозу любови й пошани до їхньої української батьківщини, що до кінця свого життя вони збережуть великий сенс імент до неї а, може, не один з них в різний спосіб сприятимуть для її добра.
Наші люди, як це можна відчувати на кожному кроці, зумили збудити у своїх шведських подруг справді глибокий респект до нашої країни.
Один український фронт
Українців у Швеції мало і тому вони так сильно відчувають потребу спільної дії, прийнявши названі. На днях проявилася це у конкретній формі пресової конференції, що про неї вже повідомлялось. Чужинський пресі представляв місцевий заступник одного українського середовища приїжджого другого і підкреслював, що хоча між ними є розбіжності, все ж, коли йде про безсирпний, загальноукраїнський інтерес — вони можуть знайти спільну мову. І як доволі рідко буває при таких імпрезах, треба відмітити апляуз присутніх. Великий стокогольмський щоденник навіть спеціально підкреслив цю обставину.
Найменшою ані престижевою,

ПІЛНЕ ТУМАН...

Пилне туман долиною, І з кожного хвилюючого Частини серце стукот, Старі шляхи відшукую, Де ми були.

Це ж тут ми пострілялися, За руки вперше бралися, Тут поділилися мріями, Великими надіями На все життя.

Пилне туман просторами, Поліми незорними, Де ми б'ємо, радіючи, Як в пісні, не старіючи, Все молоді.

ЯР. ШПОПТА

азні жидівські кола відмовилися, бо, мовляв, йдуть з росіянами. Їх кандидатом на голову нової управи Земства був попередній голова, дідич Сергій Кисільов, російський куд (конституційно-демократична партія). Вже всі парляни кричали про те афішаму й закликами підтримувати кандидатуру Кисільова. Стало відомо також, що вчительство середніх шкіл буде підтримувати згадану кандидатуру. Почалася моральна сутєстия, що, мовляв, тільки Кисільов перемаже, бо за ним "усе громадянство". Та ми не здавалися. Почалася, по модному кажучи, "холодна війна", яку ми й виграли, завдяки винятковій енергії й винахідливості Т. Верхоли.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

Д. Галич

БІЖУЧІ ЗАВДАННЯ

За кілька днів закінчимо „старий“ 1955-ий рік та почнемо новий, 1956-ий рік. Календарний рік закінчився, але разом з ним, на жаль, не закінчилися наші завдання, що ми собі в ньому поставили, бо ми їх ще не виконали задовільно. Тому то й хочу звернути увагу на деякі з найважливіших наших завдань, що їх ми започаткували в цьому, 1955-ому році, але яких ще з браку часу чи з інших причин не виконали і які, тим самим, залишаються нашими „біжучими завданнями“ на найближчу мету. Про ці завдання я повідомляю Управу наших Відділів окремими листами і на ці завдання звертаю увагу теж і на цьому місці.

Кампанія за новими членами.

Як відомо, в червні була проголошена спеціальна шестимісячна кампанія, ціллю якої було дістати в часі від 1-го липня до 31-го грудня 1955 р. — 3,000 нових членів. Який дотеперішній вислід цієї кампанії?

У липні ми прислали 312 членів, у серпні 260, у вересні 343 у жовтні 283, а в листопаді 350, — разом за п'ять місяців — 1,548 членів. Во з кінцем червня було всіх членів 70,400, а з кінцем листопада 70,906, значить У. Н. Союз збільшився за п'ять місяців тільки на 506 членів.

Рік 1955-ий вже добігає до кінця, і ясна є, що в одному місяці, грудні, який ще не включений до наших підрахунків, ми не дістанемо стільки членів, щоб закінчити успішно цю кампанію. Не вхотімо тепер в те, чому досі ми не виконали свого обов'язку, чому тільки незначна кількість Відділів прислала призначену їм квоту нових членів, а більшість Відділів ще зовсім нічого не зробила в цій кампанії. Застановилися, намогли, над тим, що нам робити, щоб напружити ситуацію, щоб в якнайближчому часі дістати такі ту кількість членів, яку ми повинні були дістати до кінця грудня цього року. Очевидно, тут не лишиться нічого іншого, як тільки продовжити речення кампанії, щоб дати нагоду виконати повний свій обов'язок тим Відділам, які його ще зовсім не виконали, або виконали тільки частинно свою працю в присланій призначеній їм квоті членів. До таких Відділів звернений у першу чергу цей наш заклик: якщо бу-

ли якісь причини, що ці Відділи не могли досі дістати призначену їм кількість нових членів, хай зроблять тепер, негайно, бо головний для них продовжується речення цієї кампанії. А до Відділів, які вже виконали свої квоти нових членів, наше прохання, щоб вони дальшою інтенсивною організаційною працею і перевиконанням своїх організаційних квот допомогли поліпшити загальний вислід кампанії. В той цілі та з вірою в кращі успіхи продовжується кампанія за новими членами на наступні шість місяців — до 30-го червня 1956 року.

„Веселка“

Всі ми знаємо, яке велике діло в виховній діяльності виконує У. Н. Союз видавництва дитячого журналу „Веселка“. Листи, які надходять від родичів і дітей до редакції „Свободи“, різні за змістом, але всі вони мають одну мету: дістати журнал „Веселку“, всі вони повні похвал та якийсьбишого признання за появу цього журналу. На жаль, самими похвалами та признаннями не можна видати журналу. Тут потрібно відповідної матеріальної підтримки, яку, згідно з ухвалою конвенції, повинні давати члени У. Н. Союзу кожного року в місяці жовтня.

Цього року зложено досі на ту ціль тільки децю більше як \$6,000, тоді коли в минулому році в тому самому часі фонд „Веселки“ виносив уже приблизно \$9,000. Саме тому звертаємося до Хвальних Зарядів усіх Відділів з проханням пригадувати своїм членам при кожній нагоді, а зокрема на зборах та при виконанні вкладок за забезпечення, про їхній обов'язок — зложити на „Веселку“ ухвалені конвенцією даток. Крім того, кожний Відділ повинен перевести ухвалу, щоб також з каси Відділу удріти відповідну жертову на згадану ціль. Минулого року якраз поважна сума датків походила з відділових кас, а цього року того роду пожертв ще майже немає.

Календар „Свободи“ на 1956 р.

Це перший раз за 62 роки існування У. Н. Союзу, що календар висилається прямо на адресу кожного члена, що дістає „Свободу“. Разом з календарем висилається листи, в яких подано інформації про цей Календар і в яких є за-

Ярослав Падок

НАША ГОСПОДАРСЬКА ВІДСТАЛІСТЬ

Обговорюючи особливості нашої громадської організації на американському континенті, ми з'ясували в ранішніх статтях непорозуміння нашої громади у поглядях на завдання й значення Українського Народного Союзу. Для одних Союз — це тільки патріотична установа, для інших — виключно господарська, бізнесова. Одні, вичерпують свій патріотизм формальною приналежністю до Союзу, підписавши заяву на можливу найнижчу суму забезпечення і виплачуючи місячні, дрібні премії, як на пропаче, без ніякого почуття особистої вартості свого вкладу; другі ж педантично доповнюють всіх вимог забезпечення і не менш педантично вистерігаються того всього, що не є тісно зв'язаним з забезпеченням і його полісою. Уся велика громадська праця Союзу і п'ять сотень його Відділів для них майже не існує. Навіть щоденний гість — „Свобода“ не порушує їх переконання про виключну „бізнесовість“ її видавництва. Такі члени не бувають на зборах Відділу і звичайно, не відгукуються на ніякі заклики до участі в союзових акціях ширшого громадського характеру. Котрі з цих непорозумінь більшість, трудно сказати. Але одне є певне: оба є рівно шкідливі. Одне з громадського погляду, друге з особистого. Одне збужує громаду, друге ж кривдить самого члена, а ще частіше і його родину.

Цей календар належить за суми \$1.00. Досі, звичайно, бувало так, що ми вислали відповідну кількість календарів до секретарів Відділів, вони продавали їх та звертали нам належність. Цим разом ми звільнили наших секретарів від цієї праці, бо самі вислали календарі впродовж членів. Проте, Управи Відділів могли б тут прислужитися своїй організації, а саме, звернути увагу членів, що дістають календарі, щоб при цій нагоді склали теж свої пожертви на Фонд „Веселки“, — якщо цього ще хто не зробив досі.

Ці наші головніші завдання на найближчу мету. З вірою, що ці завдання будуть чесно і солідно виконані, вітаю та передаю найкращі побажання всім членам Союзової Родини.

Незалежно від такого, чи іншого погляду на Український Народний Союз можемо певнено сказати, що наш загальний усе це не доцільно важкий обсяг. Корінь того в старому краю, де наша суспільність у величезній більшості складалася з хліборобів, або державних урядовців. Одні знаходили забезпечення власне і свої родини в своїх ґрунті і господарстві, нехай і як невеличких й малопробудованих, другі цілком покладалися на державну пенсію, а згодом еміграцію. А втім, хоч і яке це парадоксальне, низький рівень заробітків й взагалі життя, також були причиною малої популярності ідеї забезпечення серед цього громадянства в Старім Краю. Хоч убога людина потребує забезпечення куди більше від багатого, то недостатній щоденний життя заставляв нас загаль, дбати радше про сьогоднішнє — ближче, ніж про завтрашнє — дальше.

Давні умови життя основно змінилися в цій Новій Світі. Величезна більшість наших земляків живе з праці рук. Суспільна допомога все це не така, щоб на неї, як єдине джерело утримання власного і родини можна було серйозно рахувати. На випадок нещастя та старості людина та її родина сама мусить дбати про власну долю. А це можливе тільки тоді, коли має значне майно, або — забезпечену полісу. Змінені умови дозволяють на те. Коли велика більшість наших земляків не мала в ріднім краю на те відповідних фондів, то тутешні заробітки, в загальному, на це дозволяють. До того ж тутешні оплати за забезпечення (премії) з куди дешевші, як до війни в Європі, зокрема ж у мало упрямисловених краях з низьким життєвим стандартом, у яких наші доводилися жити.

Отже існують у нас усі об'єктивні умови користатися з забезпечення, а потреба користатися з нього у нас куди більша, як у загально населення цього краю. Во, відома річ, нові імігранти ще не дуже попоросли в прір'ю власної старості та забезпечення родини перед нещасливим випадком. І тим то воно дивніше, що ми в нашій місцевості не маємо ним майже так само, як колись, з примусу, у давнім краю. Подивіться на

Ставлять членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками 17-ти мільйонного майна організації!

КАМПАНІЯ

Місяць листопад відзначився найкраще в часі кампанії за приєднання нових членів, бо приєднало їх більше, як в інших місяцях цього року, а У. Н. Союз зріс до 70,906 членів. Місяць грудень теж має гарні вигляди і повинен довершити число членів до 71,000, щоб закінчити старий рік, бодай з малим організаційним успіхом. Значили ми 1955 рік з 70,473 членами і продовжимо року ту „сміливу“, наче зачаровану, важко було переступити.

Нераз приходить на думку нашій справі перед американським суспільством, що українців в Америці є один, півтора, а то й два мільйони. Припустимо, що нас в Америці є тільки один мільйон, включуючи старих і нових імігрантів та їх нащадків. Де ж вони, цей мільйон? Підсумуймо числа членів наших чотирьох допоміжних організацій, то дістанемо загальне число сто тисяч організованих українців в Америці. Але ж це тільки

дисципліна і то в час, коли ми на стільки різних полях нашого духовного і фізичного життя наступом найкращими традиціями рідного краю.

Звідкіль ця дивна і нічим не оправдана нехті до забезпечення перед ризиком життя, зокрема в цій країні, де він куди більший? Чому наш заклад такій долі? Чому ми не маємо розриву для своїх дітей, так мало дбас про їх далішню і ближню майбутність? Адже ж забезпечення поліса, це в першу чергу забезпечення наших дітей перед випадками долі — перед якими ухоронитися годі, але перед наслідками яких усе ж є охорона. Одне нещастя в родині не мусить коначно загинути за собою ланцюг нещастя для всіх членів родини, зокрема для дітей, їх дальшого виховання й їх життєвої долі. Ми можемо їх забезпечити перед несподіванками, які можуть зламати їх усе життя. І ми маємо обов'язок це зробити. Цей обов'язок зобов'язує нас і перед нашими дітьми, і перед нашими друзями, і перед нашою громадою, яка має право домагатися від нас найкращого виховання наших дітей, щоб вони піднесли бодей на щабель вище питомо вагу нашого національного імені і справи нашої у цій великій країні, а там і в цілмі світі.

Тим часом, забезпечення

десять відсотків одного мільйона! Де ж поділася решта? Десять мільйонів, тільки треба їх відшукати, треба знайти до них і промостити ім шлях до УНСоюзу. Пішуть газети, що в Торонто живе 65 тисяч українців, а в Нью Йорку їх нараховується навіть на сто тисяч. Де ж вони? Нашим великим і відповідальним обов'язком є відшукати їх і рятувати їх для „української справи“, вписуючи їх в члени У. Н. Союзу.

Кінчається старий рік і надходить Різдвяні Свят. Невелике число працівників У. Н. Союзу може попросити цей старий рік гордістю, задоволенням та радістю сповненого обов'язку. Тим більше повинні ми внести постанову, що зробимо це в наступному році, що докладемо усіх своїх сил і використаємо набутий досвід, щоб скріпити нашу зарплату твердим новим членами. В тому дусі — щирі побажання Веселим Свят і Шасливим Свят! Г. Герман.

родині й самому забезпеченню, справжнього забезпечення не дасть само номінальне членство в забезпеченому товаристві. Поліса на п'ятсот доларів, це до того платна після смерті, це як поважне забезпечення родини перед наслідками нежданної смерті її голови, ані поважна акція ошаджування. Це, на ділі, свідомість, це несвідомість, данна давньому знеціненню ідеї забезпечення, а водночас вияв громадського забезпечення інстинкту. Яке далеке від того правдиве зрозуміння господарського значення забезпечення, і як забезпечення перед невідомим, і як найбільш поспільної акції ошаджування. Коли усвідомимо собі, що розмірно величезний відсоток поліс виданих Українським Народним Союзом з мінімальної вартості п'ятсот доларів, та що вже чимало забезпечених товариств не продає поліс на суму нижчу тисячі доларів, зрозуміємо як страшенне непопулярно як серед наших земляків ідея справжнього забезпечення життя і як дуже ми відстаємо від загальної господарської розвитку землі, на якій живемо. Причини і наслідки того складні і дуже серйозні. Їм варто присвятити увагу, коли бажасмо собі і своїм рідним особистого добра, а громадського певного і постійного росту. Теперішня, продовжена ще на пів року спеціальна організаційна кампанія УНСоюзу дає нам на це добру нагоду.

СОЮЗОВИЙ РІК

Це вже так водиться, що з кінцем кожного року всі організації роблять кінцеві підсумки проробленої впродовж року праці, оцінюють ці підсумки та базують на них свої плани на черговий рік. Правда, кінцеворічні підсумки організаційної праці та стану каси Українського Народного Союзу ми матимемо щойно з кінцем січня, отже, в черговому числі та в чергових звітах. Проте, деякі загальні підсумки можна зробити вже й сьогодні, зокрема можна їх зробити для загальної оцінки стану і праці нашої організації.

В першу чергу треба здати собі справу, що в таких великих і давніх організаціях, як Український Народний Союз, не часто трапляється щось таке, щоб „впадало звичі“. Справа цілком проста і логічна. Коли до кількох краплин води додати чи відняти одну, то там може бути „знак“. Але коли краплину додати чи відняти в річці, то, очевидно, там не буде жадного знаку. Це порівняння можна у відповідній мірі прикласти і до стану та праці малих і великих організацій. Сто нових членів у малій організації — це вже велика рубрика, як і тисяча доларів у малій касі. Але це не буде тією „рубрикою“ в УНСоюзі. Так з усім.

Усе ж такі в історії УНСоюзу за 1955-ий рік, що його за кілька днів попросимо, будилять „рубрики“, і то поважні. Кінцевого підсумку членів це не маємо, але вже тепер можна сказати, що під організаційним оглядом закінчуваній 1955-ий рік не можна б уважати „союзовим роком“. Во хоч були деякі успіхи, то вони ще далеко не задовільні і не такі, щоб могли становити „рубрику“ у нашій великій організації. З цього і перший висновок та перша постанова на новий рік: докласти всіх зусиль і використати всі можливості, щоб ці організаційні результати поліпшити в наступному році.

Натомість поважну „рубрику“ записано в 1955-му році в деяких інших діялах праці УНСоюзу. Саме в цьому році УНСоюз активніше, виразніше і чіткіше підкреслює своє значення і свою працю в нашому загальному житті та в його розбудові, як і в наших спільних зусиллях для добра нашої громади і української визвольної справи. Назвімо тільки деякі події і виступи.

Річні наради Головного Уряду УНС з кінцем травня в першу чергу асигнували понад 13,000 доларів на народні цілі та рівночасно внесли ряд важливих рішень, між ними теж і вимогу, щоб репрезентація УНСоюзу в наших спільних репрезентаціях відповідала вкладові праці і гроші УНСоюзу в ці репрезентації. З початком літнього сезону вакаційна оселя УНСоюзу вже була виразним осередком культурного, товариського та інших діялах життя нашої спільноти. Розбудовано та взагалі зроблено „крок уперед“ в курсах українознавства на Союзівці, створюючи основи і передумови дальшого розвитку для тієї важливої діяльності. Як тільки повині навістита східні степи нашої країни, УНСоюз негайно повині акцією допомогти тим нашим громадянам, що потерпіли від того стихійного нещастя. Коли політична проблема „неперерішеність“ відносно України почала створювати всілякі неясності і хитання в нашому суспільстві, УНСоюз своїм меморіалом та особистою інтерпелляцією в Департаменті, у Вашингтоні виразно і недвозначно заявив у цій справі становище та перекинув у правильний бік і загальну оцінку, не кажучи вже про практичну іншу користь з такої інтерпелляції.

Це тільки приклади, а не реєстр подій і виступів, що характеризують діяльність і роллю УНСоюзу в нашому суспільстві. Можна сказати, що саме ця провідна роль, вартість і значення УНСоюзу в нашій спільноті була впродовж 1956-го року чітко підкреслені. Недомогання у цьому можна вважати тільки те, що ця роль і значення були підкреслені працею Централі, а менше місцевими Відділами. З цього висновок на новий рік: докласти всіх зусиль і використати всі можливості для активізації Відділів УНСоюзу в поодиноких громадах на всіх ділянках і в усіх відношеннях.

Це повині бути нашою новорічною постановою і нашим новорічним побажанням. Виконанням цих постанов ми зробили б велику присуту і принесли б велику користь нашій спільноті і нашому народові та його визвольній справі. Дав би Господь, щоб 1956-ий рік був справді Союзовим Роком у кожному відношенні і під кожним оглядом!

УВАГА! ПРОГОЛОШЕНУ З ДНЕМ 1-го ЛИПНЯ 1955 РОКУ СПЕЦІАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ УНСОЮЗУ ПРОДОВЖЕНО НА ДАЛЬШИХ ШІСТЬ МІСЯЦІВ, ОТЖЕ ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ 1956 РОКУ! ПРОДОВЖЕННЯ ЦІЄ СПЕЦІАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ ГОЛОВНИЙ УРЯД, ПРИЗНАЮЧИ НА ЦЕЙ ЧАС ТЕЖ СПЕЦІАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАГОРОДИ, ДАЄ НАГОДУ І ЗАОХОТУ ВСІМ ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ УНС ВИКОНАТИ Й ПЕРЕВИЩИТИ ПРИЗНАЧЕНІ ІМ ОРГАНІЗАЦІЙНІ КВОТИ. ТОМУ: УСІ НА ФРОНТ ЦІЄ КАМПАНІЇ ЗА ДАЛЬШИЙ РІСТ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ НАШОЇ СПІЛЬНОТІ!

† Д-р Лука Машута

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

(9)

Подібні статті писав Гончаренко про Україну й українців і пізніше. Він перший подав в Америці згадку про Шевченка англійською мовою.

Ось через це треба вважати Гончаренка за першого імігранта з української землі, що був свідомим українцем***

Найстаршим імігрантом із Західної України є правдо-

*** Влижче про нього:

„Україна в Америці“, „Народ“, 1893, ч. 19 і 20.
„Спомини Атанія Гончаренка“, українського козака-священника. Видав М. Павлик, Коломия, 1894.
„Календар з 1901 р. Друкарня „Свободи“, Оліфант, Па.
„Календар У. Н. Союзу“, Скритон, Па., 1935 р., ст. 112-122.
Атанія Гончаренко народився 19 серпня 1832 р. в селі Кришіві на Київщині. Походив із священничої родини. В 1853 р. вступив у чергу в Петербурзьку Лавру, а в 1857 р. призначено його до православної церкви при російському посольстві в Атеніях у Греції. Тут він зв'язався з гуртком російських революціонерів і почав дописувати до часопису „Колокол“, що його видавав у Лондоні знайомий російський революціонер Олександр Герцен. Потім, утілюючи від царських шпигунів, мандрував по Туреччині, прожив якийсь час у Лондоні, був на Афонській Горі і там висвятився на священника. Потім виїхав до Єгипту, де з намови російського консула виконано на нього замах. По довгий блуканням опинився у 1865 р. в Нью Йорку. Тут учив грецької мови та правив православної богослуження. Займався гравіруванням на металі і на дереві, і з того жив. Заробивши трохи грошей, виїхав до Сан-Франциско, щоб там відкрити друкарню. Коли З'єднені Держави

подібно Іван Макогон, родом із Залісся в Галичині, що прибув до З'єднених Держав у 60-их роках минулого століття.

Про цього Макогона оповідає Юліян Чупка у своїх „Образках з Америки“, як то він виїхав до Колорадо по золоту, де заощадив коло шести тисяч доларів, а потім осів у Денвер, де одружився з дочкою власника готелю і сам потім став власником готелю, якому дав назву: „Occidental Hotel, I. Mac Ohon, Proprietor“.

купили в Росії Аляску, Гончаренка заангажували, щоб він помагав новій владі порозумітися з тамошнім населенням. Для цієї цілі почав він у 1868 р. видавати англійською і російською мовами „Аляска Геральд“. У першому числі з 1. березня 1868 р. вміщено статтю, затитуловану: „Curious Ideas of the poet Taras Shevchenko“. Є це свідомо переданий зміст того місяця з поєм „Кавказ“, де говориться про те, як „Од Молдована до Фіна — на всіх азилах все мовчить, бо благоденствують...“ Ту частину поєми видруковано в одному з дальших чисел по-російськи. А далі вміщено там початок „Послання“ і „Думи мої“.

Та Гончаренко в скорому часі розійшовся з американським урядом, бо почав виступати проти визиску місцевого населення військовою американською владою.

Видавництво „Аляска Геральд“ припинилося у 1872 р., а в 1873 р. почав Гончаренко видавати по-російськи журнал „Свобода“, але без успіху, бо вишло всього тільки кілька чисел. Потім він поселився на хуторі, близько Гейвардсу, в повіті Аламеда. Влія хутора, на фірмі, умістив великими буквами напис „Україна“. На тім хуторі він і помер 3 травня 1916 р.

Влія хутора, що тоді було під Угорщиною, українці та слова-

Найкращий дослідник нашої найдавнішої минувшини в Америці, о. Нестор Дмитрів, пише про наших перших поселенців („Свобода“ ч. 21, 1904) так:

„Річ певна, що наші найстарші імігранти поселилися малими купками головню по фармах Нової Англії, в стейтах Массачусеттс і Вермонт, а також у Кеннебік і Нью Йорк. Про них не знаємо, бо вони малими купками поосідали, звичайно як робітники у фермерів, а що вони там осталися і не мандрували, як це ще досі роблять фабричні робітники, то це тому, що вони, рідники зі старого краю, полюбили ту роботу, бо вона їм була по серцю і по душі. Коли б хто хотів переїхатися по східних стейтах, коли б хотів заглянути в околиці Бостону, знайшов би там багато нашого народу, особливо з угорської сторони, і той нарід уважав би я нашими найпершими імігрантами, які прийшли до Америки ще перед 1870-им роком. Від року 1875-го почалася масова іміграція наших людей з Галичини і з Угорщини до Пенсильвенії. Частина їх лишилася у портових містах, як Нью Йорк і Філадельфія, а згодом розподілились по поблизьких містах. Частину нашого народу вели агенти на далекій Захід, але такі найбільша частина лишилася в Пенсильвенії.“

Властива українська іміграція починається на більшу скало лише від 1877 р., коли то почато спроваджувати з Заходу імігрувати лемки з Західної Галичини, а лише в 90-их роках мин. століття почалася українська іміграція зі Східної Галичини і Буковини, як також із земель Великої України, що була під російським забором.

З цього виходить, що в часі, коли почато видавати „Свободу“ як український часопис, майже вся наша іміграція в Америці складалася з наших селян із Закарпаття і Лемківщини, значить, з тих українських земель, де панувала майже цілковита неграмотність і куди не доходило майже ніяке

світло українського національного оосвідомлення.

Впродовж яких 20 років наша іміграція не мала ні одного українського зов. зв. інтелігента, не беручи під увагу згаданого о. Гончаренка, який на ділі не мав властиво зв'язку з оцими нашими імігрантами, а обертася серед російських кол, або серед „малоросів“, яких було тоді ще небагато.

Як бачимо, прибувши із карпатських гір наш нарід був залишений в Америці сам на себе. А що це був нарід релігійний і не міг обійтися без церкви і священника, то не диво, що відразу попав під вплив слов'янських священників, які говорили мовою, зближеною до говору українців із Закарпаття, і тим були їм ближчі.

Згадаємо, що перший словацький священник, о. Ясковіч, прибув до Америки в 1880 р. Перший властивий словацький організатор, о. С. Фурдек, прибув із старого краю, але покинув школи в Америці й тут висвятився на священника в 1882 р. Знав він добре відносини в старім краю, знав і відносини американські. А попри те володів знаменитою англійською мовою. Малочу до помічії цілу низку словацької інтелігенції, особливо кваліфікованих учителів, що виїхали до Америки у великому числі разом із словацькими селянами, взявся він разом з ними до гуртування словаків у словацькі організації, втягнувши до них масово й українських селян, що були тоді без свого народу.

Для орієнтації в тодішніх відносинах згадаємо й за польську іміграцію, яка втягала під свій вплив велику частину галицько-української іміграції.

В часі, коли почали надходити до Америки українські імігранти; поляки в Америці вже здобули для себе симпатії завдяки таким іменам як Косцюшко й Пуласький, а також тому, що під час громадської війни в американській армії служили польські революціонери, учасники недавнього польського повстання 1863 р.

СВІЙ ДО СВОГО

Гасло „свій до свого“ не має в Америці такого значення, як це було в Україні. На Україні гасло це було таке сильне, що воно будувало наші інституції, наших бізнесменів, політиків і т. п., а нерозуміння того гасла мало таку ж руйнівну силу. Є досить прикладів в українській історії, від Полтави в 1709 році до другої світової війни, де гасло це було панівним. Прогресс гетьман Мазепа головним тому, що не всі „свої“ пішли „до свого“. Через те програли українці вибори за Австрію або з цим їх вигравали, на цьому клічці росли наші національні інституції — Пресвітера, Річна Школа, Дістери, банківські інституції, кооперативи й окремі приватні підприємства і їх бізнеси. Найкращим прикладом творчої сили і значення гасла „свій до свого“ в останніх роках до другої світової війни була українська кооперація, що в Польщі була великою силою і створила свого рода „державу в державі“. Хоч окупанти українських земель створювали непригожі обставини для українців і виводили все нові закони проти зросту українського статусу посідаючи, українці швидко вигравали холосту війну на політичному і господарському фронтах.

В Америці, країні свободи, де немає окупанта, і немає „чужих“, — усі „свої“, усі почувалися частиною держави. Тому то й гасло „свій до свого“ не має тут більшого, національного значення і розмаху. Це гасло, звичайно, діяло в початках, коли іммігранти створювали свої національні середовища, свої Церкви, Народні доми, школи. Проте, з часом все потопало в американському морі і хоч зберігало це на довгі роки свою відроджувальну силу, ставало частиною Америки. Так „пропало“ 18 мільйонів німців, 6 мільйонів поляків, 4 мільйони чехів і словаків, так вилетіло в Америку половина Ірландії і т. п.

Українці, в загальному беручи, ще найдовше зберегли свою етнічну питомість, хоч і тут найменше з великих народів Європи. І, дивна річ саме не наше етнічне самозбереження, збереження нашої культури та звичаїв, а наша американська експансія, дуже ймовірно нашим американським співгромадянам і про це гоним висловлюється з найбільшим призначенням.

Гасло „свій до свого“ дійсно серед нас від часу оснування Українського Народного Союзу в лютому 1904 року. Це воно й досі. Перші наші іммігранти-лемки, що з гір приїхали і в горах Пенсильванії осіли, виводили клічці і достоювали до нього в своїх ділах і житті. Закладали свій УНСОЮЗ, свої Церкви, Народні Доми, свої кооперативи (в початках), свої громади. В ті початкові часи належало не лише до „доб-

ВІСНОВКИ І ПОРАДИ

„Рейт-бук“ Молодечого Департаменту
Від 31-го липня 1954 року вкладами для дітей змінили відповідно до конвенції ухвалили, з виїмком класу І, а який надає вкладами залишилися по 25 центів місячно. Нові вкладки на всі інші класи Молодечого Департаменту подані в новій „рейт-бук“, себто в книжечці вкладах. Деякі Відділи присилають дитячі класові вкладки, на яких ставлять старі вкладки. Такі помилки справляють в Головному Канцелярії, але відділові секретарі примушують подати батькам, що за дітей треба заплатити більше, як вони думали, коли вносили дитину в класи. Тому прохання секретарів вживати тільки нову „рейт-бук“ при зиповнюванні дитячих аплікацій.

Подружжя
Коли членка одружилася і бажав записати помертве на чоловіка, то не вистачало аплікацій для змін у спадкоємстві. Треба додати теж аплікацію про виправлення прізвища. Обі аплікації треба прислати разом з грамотою до Головної Канцелярії, бо такі зміни треба поробити і на членській грамоті.

Переступні листи
Відділові секретарі видають переступні листи своїм членам. З переступним листом член має зголоситися до іншого Відділу і там віддати переступного листа. Головна Канцелярія не знає, що данний член відійшов з переступним листом, аж доки переступний лист не вернеться з іншого Відділу до Головної Канцелярії. Тому прохання відділових секретарів, щоб повідомляли Головну Канцелярію місячними реєстрами звітими про кожну видачу переступного листа.

Спадкоємці
Головний Екзекутивний Комітет може одобрити таких спадкоємців, яким не противиться статут. Спадкоємцем повинна бути особа споріднена з членом. Якщо спадкоємцем є цілком чужа особа, то треба записати 250 дол. на кошти похорону, щоб в разі смерті члена не було клопотів з похороном. Спадкоємцем може бути інституція, якщо вона добродійна (харитативна) і заінкорпорована. Не

намі. Шойно від кількох років УНСОЮЗ дає нагороду за приднування членів.

Українське життя в Америці йшло даліше патріархальним шляхом і УНСОЮЗ не виказував надто великих здобутків в членстві, хоч постійно зростає. З приходом другої світової війни, УНСОЮЗ дістав добрих нових робітників, які відвідали гасло „свій до свого“, що зачинало вже підупати. Позначився великий приріст в членстві як до вибуху другої світової війни. По другій світовій війні нова імміграція, вихована на гаслі, про яке мова, поповнила ряди УНСОЮЗу до його теперішнього стану. Цей процес ще не закінчений, бо ще є тисячі українців, що досі стоять осторонь від ідейних рядів найбільшої української організації в світі.

Є ще десятки тисяч нових іммігрантів, а десятки тисяч народжених і тисячі давніших іммігрантів, які могли б і починати б зайнятися в рядках УНСОЮЗу. До них треба знайти дорогу. УНСОЮЗ такої дороги шукає, а теперішня кампанія є одним із заходів у цій справі. Як усі або майже всі члени більшість українців з нової імміграції знайде дорогу до УНСОЮЗу згідно з нашою тезою „свій до свого“, тоді й УНСОЮЗ буде легше знайти дорогу до другого, третього і четвертого вже покоління американців українського походження. Кожний з нас може і повинен у цьому допомогти УНСОЮЗові.

Членство в Українському Народному Союзі — це наш національний обов'язок і особистий інтерес! Висвітлюйте в своїх У. Н. Союзах!

17	1929	Нюарк, Н. Дж.	21,286	2,191,766.65
18	1933	Дітройт, Міч.	20,702	3,514,382.35
19	1936	Вашингтон, Д. С.	30,335	4,489,305.99
20	1941	Гаррисбург, Па.	38,167	5,926,167.06
21	1946	Пітсбург, Па.	45,720	8,412,029.14
22	1950	Клівленд, Огайо	56,983	11,167,057.06
23	1954	Вашингтон3 Д. С.	70,221	11,167,057.06

За цими цифровими даними про розвиток УНСОЮЗу криється бурхлива історія американських українців, насичена боротьбою і творчістю, невдачами і успіхами. Успіхи збільшували його, а невдачі гартували та спонукали до ще більших зусиль.

Десятиріччя У. Н. Союзу

Своє десятиріччя, отже свій перший ювілей, відзначає УНСОЮЗ, а з ним і організована американсько-українська спільнота, під час восьмої з черги конвенції, що відбулася в дніх від 30-го травня до 2-го червня 1904-го року в Шамокіні, Па. В ці ювілейні святкування входить маніфестаційний похід по місті та ювілейний концерт. Для порівняння, з теперішніми американсько-українськими імпрезами варто зазначити, що до цього походу в 1904 році було 100 членів, а „Свободі“ з 9-го червня 1904 р. Про похід там сказано:

„Вже десять років минуло, як маленькі братства в Шамокіні і Мт. Кармелі заснували Український Народний Союз. І так, як мала, слабосильна дитина під опікою батьків росте, набирає сил і розуму, так і Союз, під опікою ширших патріотів, за тих десяти років виріс та набрав сили. А силу Союзу і силу українців бачимо ми в торжественному поході на конвенції в Шамокіні. Кожному, хто бачив ту парадну, росло серце і кожний був гордий з того, що він — українець... Вже о год. 8-й ранком 30-го травня почали збиратися біля церкви українськи братства, а о год. пів до дев'ятого з'єдналися з американськими товариствами і вийшли в похід на величавий похід. На самім переді йшла міська поліція, а за нею поліція вогневої сторожі. Далі маршували ветерани з еспанської війни з крісами на раменах. Попереду йшли старшина на коні, за ним прапоришч і оркестра... Далі йшли п'ять відділів вогневої сторожі. Всі були в червоних сорочках, в рукавах мали квіти. Поміж відділами кої тягнули пожежні машини, також прикрашені квітами. За ними маршували відділ редменів (індіан). Вони представляли червоних людей, які перші заступили Америку. Кожний з них тримав в руці відкриту червону парасольку. На чолі цього відділу йшов старши-

Союзове Свято у Дітройті

Велике Громадянське Віче з ювілейним філармонією Союзу відбулося в суботу 26-го листопада в Українській Хаті на перемісті Дітройту у Гемптрі-ку, заходами Об'єднаного Комітету всіх Відділів УНС на території Дітройту-Гемптрі. У святі взяв участь головний представник УНСОЮЗу, Дмитро Галичак. Віче відкрив головний контролер УНСОЮЗу, п. І. Іванчук наступним словом, в якому привітав гостей та згадав про історію 20-го Відділу „Золоту“ і будинок, в якому відбувалося віче. 34 роки тому член УНС святий, який проходив під нагою керівництва і дивували інші місцеві американці. Промовляв під керівництвом Союзу записав під адресою новонабутого будинку підтримати УНСОЮЗ, як найважливішу українську фортецю в ЗДА, та передав слово головному представникові Д. Галичаку.

Головний представник привітав в загальному Зарисав історію УНСОЮЗу і той тривалий час, який витримав шлях, який пройшов під нагою керівництва. Вже 152,000 осіб перейшли через ряди УНСОЮЗу і сподіваються, що 20 років його існування. На нашу організацію завжди постоїть оптимізм власними організаційними справами і інтересами своїх членів, які величезні загальнонаціональні проблеми. Вона племена патріотичного духа святкуванню всіх традиційних свят та популяризуванню імен геніїв, що вдалися своє життя у боротьбі за Україну. В останніх роках УНСОЮЗ дає більше промовляючи українським духом, молодому і наймолодшому поколінню і для тієї цілі владі, тому на нашою культурі оселі „Союзу“ курси українознавства. Для пропаганди української справи УНСОЮЗ видає вже цілу бібліотеку цінних англійських книжок про Україну. Вистає англомовний тижневик: і для українських дітей видається „Веселюк“. УНСОЮЗ пишається до тієї співпраці з американським народом, якого проф. К. Менінгін. Впливає УНСОЮЗ сам тією й у перших рядах співпраці в політичній репрезентації американських українців — Українським Конгресовим Комітеті та й безпосередньо зростає меморіал в українських загальних справах до керівних державних чинників, з якими тримає зв'язок. Нарешті свої величезні промови, п. Д. Галичак закликав до поблизування радів УНСОЮЗу та до активізації членів, щоб організації досягнула найбільшого успіху в своїй діяльності. УНСОЮЗ сам тією й у перших рядах співпраці в політичній репрезентації американських українців — Українським Конгресовим Комітеті та й безпосередньо зростає меморіал в українських загальних справах до керівних державних чинників, з якими тримає зв'язок. Нарешті свої величезні промови, п. Д. Галичак закликав до поблизування радів УНСОЮЗу та до активізації членів, щоб організації досягнула найбільшого успіху в своїй діяльності.

Від початку привітав до Америки, а Мінніс. як членом УНСОЮЗу, організував Відділ із надрукування українських українців, який тепер нараховує до 100 членів та був делегатом уже на трьох конвенціях УНСОЮЗу. З народів юдейско, складено відділу рожевату на народній цілі.

Добре забезпечення — це міцне турботам про майбутнє для Вас і Ваших рідних. Це можемо знову освітити, коли візьмемо одне із одиннадцяти різних родів забезпечення на суму до 5,000 дол. в Українському Народному Союзі. Вкладати Українського Народного Союзу нижче, як і інших забезпечень підписувати, при чому Ви користаєтесь з права одержувати пенсії „Свободу“ по цілентно як 2 центи на день. Двадцять тисяч українців читають „Свободу“. Чому і Вам не скопіївати і цих двох тисяч членів?

Він сидів на білому коні, сам був у білому одязі, на плечах мав крила, а на голові шапку з пер. Тепер ішли українці. Перше було братство Кирила і Методія, яке заснувало Союз. Попереду братства йшли на гармонію на п. Таліаши. Аж було було дивитися на нього, так гарно виглядав, наче козак із Запорізької Січі. За п. Таліашем йшли новий прапор Союзу і два американські старшини. Друге було братство Тараса Шевченка. Попереду йшов старшина п. Коліди на коні, а за ним прапоришч. Третє йшло братство св. Петра і Павла, з церковними хоругвами і оркестрою. Описля братство св. Дмитрія і братство св. Михайла. Всі ці братства були з Шамокіну. За ними йшли три братства з прапорами і оркестрою з Мт. Кармел. За братствами йшли в каритат делегати. На кінці походу йшли ветерани Громадянської війни з палицями, а їхні сини з крісами. Всіх людей було понад 6,000. Пригравало дев'ять оркестр. Погода була прекрасна, а українці вперше показали світові свою силу, свою зорганізованість... Після паради всі братства удалися до церкви, де відбувалося торжественне Службово Боже та посвячено новий прапор Союзу. За ким були всі делегати. При цьому о. Струтинський виголосив гарну промову, закликаючи всіх до єдності і згоди, до братньої любові і до праці для добра України-Руси...

Кульмінаційною точкою тих перших ювілейних святкувань УНСОЮЗу був концерт на закінчення конвенції. Його так описує очевидець в „Свободі“:

„Ювілейний концерт відбувся в конвенції в четвер 2-го червня (1904 р.) ввечері в найбільшій залі місцевого театру. Щоб почути нашу пісню, прийшло на концерт, крім українців, багато американців. На початку концерту виголосив л-р Ардан промову по-англійськи. Він сказав, що неволя й нужда вигнали волелюбий український народ з рідного краю в Америку. І народ наш, працюючи тут, вчиться і розвиває свої вроджені здібності, користуючи з волі, яка тут панує. Але тому, що до Америки емігрують тільки найбідніші люди, то американці, не знаючи ані української історії, ані культури, судять по іммігрантам весь український народ. Тим часом, такий осуд несправедливий. Українці — це великий народ, що нараховує понад 30 мільйонів душ, має свою довголітню історію і культуру. Щоб дати американцям бодай слабе поняття про одну ділянку духовної творчості українського народу, члени Союзу, з нагоди десятиріччя його заснування, дають оцей концерт... Описля хорів під проводом о. Стефановича та п. Стеткевича відігравали різні пісні. В хорі співало 70 осіб. Дуже гарна була „Молитва“, яку відіграв хор малих дітей на чотири голоси. Маленькі діти своїми тоненькими голосочками молять Господа Бога, щоб спас Русь-Україну. 500

ВІСЛІД КАМІЯНИ ЗА ПРИСНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ЗА МІСЯЦ ЛІСТОПАД 1955 Р.

Ч. Від.	Ім'я організатора	Приснувало в листоп.	Разом приснуло	Призначена квота
3	Володимир Квас	1	1	3
8	Василь Мандзій	3	7	15
13	Аксентій Урбан	1	1	10
14	Михайло Отрок	2	6	7
16	Микола Москаль	2	2	3
20	Денис Квітковський	3	10	7
23	Анна Прескович	2	3	5
27	Т. Олесницький	2	8	10
30	Мих. Филипп	2	2	3
39	Михайло Рубин	6	12	20
42	Петро Головачук	1	3	10
45	Микола Сеник	2	11	20
51	Стефан Бобик	2	2	3
56	Михайло Медвідь	1	4	8
63	Дмитро Турко	1	2	16
74	Катерина Ярема	4	5	1
76	Василь Салабух	2	12	11
81	А. Блауяк	1	4	4
83	Семен Чорномаз	4	12	12
84	Петро Лудко	1	2	5
92	Вол. Свічкар	1	1	2
91	Денис Квітковський	8	20	40
94	В. Борисевич-Бойд	4	—	—
96	А. Василік	1	5	4
100	Володимир Бровар	1	7	4
102	Микола Бобечко	2	13	30
105	Василь Посполита	1	7	30
107	Іван Матейчук	3	3	4
108	Марія Шалайко	1	1	3
111	Марія Віскуп	3	3	2
112	Василь Яцишин	4	8	15
112	Олена Прощів	2	—	—
112	Магда Тимчина	1	—	—
117	В. Стецюк	1	2	6
118	М. Сарахман	1	3	3
120	В. Рефт	3	7	8
121	Олександра Гадз	1	7	5
125	Іванка Подола	3	11	15
127	І. Була і П. Володка	3	7	35
130	Михайло Коваль	1	1	26
131	Микола Сенчишак	7	40	—
146	Стефан Хомак	1	1	8
147	І. Заворський і І. Федорак	1	2	22
148	Ф. Біленька	1	1	3
156	Василь Новак	1	5	18
161	Андрій Дзюла	1	6	25
165	Микола Скотницький	1	3	8
165	В. Юркевич	2	—	—
168	Григ. Бабин	1	3	9
170	Іван Грабар	1	5	18
173	Петро Ширба	1	8	7
175	Іван Іванчук	5	7	28
179	М. Парашак	2	4	12
183	Андрій Віхорек	2	2	11
189	Петро Котельницький	2	33	20
192	М. Політло	2	2	8
204	Петро Мартинюк	3	13	30
204	Микола Влизак	1	1	—
204	В. Гасій	1	—	—
211	Т. Соколовський	1	2	8
213	Андрій Басараб	1	3	5
217	Андрій Іванів	2	4	26
220	Г. Гарасим	1	8	22
221	Тарас Шпікула	9	34	65
221	Анна Васильовська	1	—	—
221	Микола Сенчишак	1	—	—
230	Іван Павловський	2	12	25
234	Володимир Квас	6	14	12
236	Мих. Шкириш	1	2	5
237	Мих. Кривка	1	4	6
238	Лілія Селіна	1	22	50
240	Осипа Олінкевич	4	5	26
245	Вол. Квас	2	6	10
252	Дмитро Когут	1	1	8
254	В. Романішин	1	1	15
257	Д-р Г. Скегар	1	1	15
268	Теодор Радинський	1	6	5
276	Мих. Шибинський	1	10	17
276	Йосиф Білик	4	—	—
277	Теоділь Валандюк	3	22	35
277	Вол. Гафкович	5	—	—
281	Лев Бачинський	2	9	12
290	Михайло Іванюк	3	4	6
292	П. Федик	1	7	28
293	А. Данильчук	1	8	12
295	В. Пулк	1	8	9
216	Вол. Гуранський	2	12	22
218	Іван Брошак	1	1	4
220	Іван Малко	1	8	12
221	Дмитро Цюк	1	1	8
224	Іван Струк	1	2	11
336	Г. Степанек	2	6	24
339	Андрій Хромьяк	1	3	4
343	Катерина Робертс	1	1	10
336	Мих. Дена	6	10	10
361	Іван Галичак	3	17	50
364	Вол. Владика	1	22	19
364	Марія Кукі	1	—	—
370	К. Марушак	1	1	8
372	Йосиф Ярема	6	6	8
373	Анна Громоцька	1	1	5
379	Мих. Семків	7	39	52
386	Александр Попов	1	2	6
388	Е. Воловник	1	5	14
395	Вол. Квас	4	9	2
399	Вол. Кашуба	1	8	10
414	Софія Брезінька	6	15	16
423	Теофіл Носівський	3	20	20
423	Степан Куропась	1	—	—
430	Осип Байка	5	13	30
436	Петро Вербовацький	2	2	20
437	Мих. Малинський	3	9	21
439	Василь Бордун	5	7	25
445	М. Коваль	1	7	35
458	Ф. Стахів	1	4	25
461	Ю. Демедюк	5	6	15
464	Д. Недошито	2	6	20
471	Зенон Туз	1	5	20
471	Вол. Цимбала	2	—	—
474	В. Шеремета	1	4	10
478	П. Федичук	1	2	10
481	Василь Копко	1	4	5
483	Мартин Романов	2	2	8
487	М. Денисюк	2	8	8
490	Олександра Панків	1	1	7
497	О. Мазурак	1	1	20
500	Мих. Ковальський	1	1	15

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

(6)

В змаганні до мети

Дальший розвиток Українського Народного Союзу в минулому, отже від початку нашого сторіччя, це вже свідоме і послідовне змагання до точно визначеної мети. Воно, що є вірним відзеркаленням таких же змагань українського народу на рідних землях, мало теж свої численні етапи та стадії розвитку, воно теж повне бурхливості й боротьби, гоним успіхів і невдач, але репрезентована УНСОЮЗОМ велика ідея українського національного відродження завжди перемагала, гола рани з віднесених невдач та додавала до успіхів все нові й нові. Зайво було б над ними зупинятися. Вони списали і зафіксовані у згадуваних вже в цій статті джерелах. Для загальної орієнтації організаційного розвитку самого Українського Народного Союзу, подасмо коротку таблицю конвенцій УНСОЮЗу та кількості членів і висоти загальної майна, поданих в конвенційних звітах. В таблиці подасмо порядкове число конвенції, рік, місцевість, кількість членів та суму майна.

Ч. пор.	Рік	Місцевість	членів	Майна (дол.)
1	1894	Шамокіні, П. а.	439	220.35
2	1895	Олифант, Па.	439	605.60
3	1896	Кармел, Па.	587	756.96
4	1897	Мейфілд, Па.	1.019	2.944.93
5	1898	Шенайдо, Па.	1.593	5.688.57
6	1900	Питсбург, Па.	3.067	10,184.40
7	1902	Джерзі Сіті, Н. Дж.	3.384	14,252.19
8	1904	Шамокіні, Па.	5,875	17,993.31
9	1906	Скрентон, Па.	7.888	23,705.34
10	1908	Філадельфія, Па.	8.795	46,071.26
11	1910	Клівленд, Огайо	14.430	100,388.87
12	1912	Вьякс Вері, Па.	14,917	110,530.46
13	1914	Воксфало, Н. Й.	25.335	261,729.46
14	1917	Гарисбург, Па.	11.891	432,012.56
15	1920	Філадельфія, Па.	12.237	586,317.98
16	1925	Рачестер, Н. Й.	18.185	1,334,415.47

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСИРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1955 РОКУ

ДЕП. СТАРШІХ ЧЛЕНІВ

ПРИХІД:

Відділ Заплатив	Відділ Заплатив	Відділ Заплатив	Відділ Заплатив
1 216.42	179 253.01	350 246.93	425 106.40
2 222.17	180 74.09	351 58.95	427 325.83
3 153.82	181 136.23	352 159.24	428 72.14
4 454.29	182 218.48	353 229.91	429 47.77
5 95.22	183 575.26	354 171.89	430 729.57
6 280.31	184 366.85	355 193.22	431 59.52
7 618.18	185 97.98	356 45.34	432 5,840.80
8 162.70	186 141.09	357 64.14	433 74.39
9 164.82	187 50.29	358 24.74	434 50.53
10 236.34	188 50.29	359 3.12	435 5.96
11 133.13	189 529.96	360 22.54	436 362.66
12 430.46	190 42.15	361 251.24	437 57.39
13 372.96	191 324.66	362 743.20	438 301.28
14 100.08	192 315.13	363 47.02	439 406.13
15 74.65	193 69.45	364 14.93	440 34.05
16 62.94	194 960.53	365 44.53	441 2.26
17 303.49	195 25.26	366 292.54	442 1.18
18 303.49	196 52.49	367 512.77	443 6.83
19 160.79	197 24.71	368 537.14	444 38.51
20 126.91	198 15.35	369 321.72	445 69.86
21 169.22	199 84.14	370 84.15	446 5.96
22 97.24	200 291.36	371 10.12	447 362.66
23 226.87	201 37.03	372 14.93	448 2.26
24 436.98	202 92.93	373 44.53	449 1.18
25 148.85	203 1,650.71	374 512.77	450 6.83
26 205.15	204 21.69	375 537.14	451 38.51
27 133.03	205 73.05	376 321.72	452 69.86
28 106.25	206 58.74	377 84.15	453 5.96
29 24.21	207 28.27	378 10.12	454 362.66
30 12.71	208 40.35	379 14.93	455 2.26
31 42.96	209 55.46	380 44.53	456 1.18
32 261.14	210 198.27	381 512.77	457 6.83
33 225.19	211 59.87	382 537.14	458 38.51
34 449.98	212 191.89	383 321.72	459 69.86
35 925.89	213 215.15	384 84.15	460 5.96
36 11.62	214 10.99	385 10.12	461 362.66
37 38.33	215 906.61	386 14.93	462 2.26
38 482.63	216 484.61	387 44.53	463 1.18
39 54.69	217 541.09	388 512.77	464 6.83
40 505.70	218 414.49	389 321.72	465 38.51
41 103.70	219 2,939.14	390 84.15	466 5.96
42 89.27	220 46.78	391 10.12	467 362.66
43 49.27	221 365.80	392 14.93	468 2.26
44 113.98	222 89.10	393 44.53	469 1.18
45 91.26	223 7.72	394 512.77	470 6.83
46 113.73	224 83.25	395 321.72	471 38.51
47 72.12	225 31.40	396 84.15	472 5.96
48 206.55	226 62.62	397 10.12	473 362.66
49 154.48	227 11.15	398 14.93	474 2.26
50 157.47	228 690.19	399 44.53	475 1.18
51 530.08	229 9.84	400 512.77	476 6.83
52 666.23	230 73.16	401 321.72	477 38.51
53 59.18	231 215.70	402 84.15	478 5.96
54 31.79	232 278.44	403 10.12	479 362.66
55 68.26	233 132.61	404 14.93	480 2.26
56 480.12	234 223.20	405 44.53	481 1.18
57 215.79	235 260.23	406 512.77	482 6.83
58 220.34	236 824.45	407 321.72	483 38.51
59 63.00	237 924.48	408 84.15	484 5.96
60 271.48	238 123.09	409 10.12	485 362.66
61 215.95	239 223.30	410 14.93	486 2.26
62 366.77	240 47.78	411 44.53	487 1.18
63 127.75	241 28.07	412 512.77	488 6.83
64 56.80	242 256.08	413 321.72	489 38.51
65 105.02	243 79.44	414 84.15	490 5.96
66 118.65	244 226.80	415 10.12	491 362.66
67 355.89	245 121.21	416 14.93	492 2.26
68 561.72	246 34.95	417 44.53	493 1.18
69 63.52	247 6.90	418 512.77	494 6.83
70 76.24	248 378.31	419 321.72	495 38.51
71 18.66	249 257.44	420 84.15	496 5.96
72 111.03	250 390.64	421 10.12	497 362.66
73 325.82	251 439.87	422 14.93	498 2.26
74 115.30	252 39.65	423 44.53	499 1.18
75 284.15	253 138.18	424 512.77	500 6.83
76 81.74	254 257.74	425 321.72	501 38.51
77 187.11	255 53.64	426 84.15	502 5.96
78 200.56	256 197.24	427 10.12	503 362.66
79 238.35	257 15.98	428 14.93	504 2.26
80 115.87	258 60.78	429 44.53	505 1.18
81 54.18	259 151.23	430 512.77	506 6.83
82 301.13	260 37.84	431 321.72	507 38.51
83 263.59	261 48.00	432 84.15	508 5.96
84 11.88	262 122.38	433 10.12	509 362.66
85 109.42	263 572.60	434 14.93	510 2.26
86 1,155.19	264 138.40	435 44.53	511 1.18
87 39.72	265 148.09	436 512.77	512 6.83
88 413.31	266 20.84	437 321.72	513 38.51
89 127.38	267 241.38	438 84.15	514 5.96
90 98.21	268 278.09	439 10.12	515 362.66
91 168.01	269 12.49	440 14.93	516 2.26
92 181.73	270 406.92	441 44.53	517 1.18
93 31.74	271 189.73	442 512.77	518 6.83
94 830.80	272 376.31	443 321.72	519 38.51
95 87.57	273 1,127.96	444 84.15	520 5.96
96 191.98	274 34.25	445 10.12	521 362.66
97 332.11	275 33.73	446 14.93	522 2.26
98 1,067.87	276 189.45	447 44.53	523 1.18
99 162.93	277 285.04	448 512.77	524 6.83
100 106.41	278 60.16	449 321.72	525 38.51
101 181.59	279 23.37	450 84.15	526 5.96
102 14.08	280 69.85	451 10.12	527 362.66
103 52.22	281 43.21	452 14.93	528 2.26
104 246.89	282 89.59	453 44.53	529 1.18
105 152.91	283 319.67	454 512.77	530 6.83
106 264.34	284 275.95	455 321.72	531 38.51
107 182.26	285 181.87	456 84.15	532 5.96
108 178.67	286 155.38	457 10.12	533 362.66
109 186.71	287 340.02	458 14.93	534 2.26
110 90.21	288 1,150.33	459 44.53	535 1.18
111 92.43	289 403.80	460 512.77	536 6.83
112 456.10	290 29.02	461 321.72	537 38.51
113 325.20	291 398.92	462 84.15	538 5.96
114 41.58	292 322.42	463 10.12	539 362.66
115 150.36	293 29.29	464 14.93	540 2.26
116 124.81	294 127.50	465 44.53	541 1.18
117 350.77	295 194.68	466 512.77	542 6.83
118 125.33	296 138.29	467 321.72	543 38.51
119 1,218.91	297 354.60	468 84.15	544 5.96
120 99.82	298 23.72	469 10.12	545 362.66
121 23.61	299 75.08	470 14.93	546 2.26
122 688.93	300 620.34	471 44.53	547 1.18
123 200.52	301 213.09	472 512.77	548 6.83
124 131.58	302 76.72	473 321.72	549 38.51
125 228.29	303 84.64	474 84.15	550 5.96
126 153.30	304 91.15	475 10.12	551 362.66
127 39.87	305 83.07	476 14.93	552 2.26
128 280.65	306 178.84	477 44.53	553 1.18
129 87.22	307 178.84	478 512.77	554 6.83
130 90.44	308 95.91	479 321.72	555 38.51
131 127.14	309 23.43	480 84.15	556 5.96
132 338.06	310 21.99	481 10.12	557 362.66
133 225.02	311 816.80	482 14.93	558 2.26
134 120.41	312 146.24	483 44.53	559 1.18
135 391.54	313 114.96	484 512.77	560 6.83
136 551.02	314 149.51	485 321.72	561 38.51
137 57.73	315 395.76	486 84.15	562 5.96
138 101.82	316 163.30	487 10.12	563 362.66
139 246.34	317 60.26	488 14.93	564 2.26
140 119.52	318 93.68	489 44.53	565 1.18
141 53.37	319 128.65	490 512.77	566 6.83
142 96.83	320 617.82	491 321.72	567 38.51
143 38.85	321 110.47	492 84.15	568 5.96
144 729.10	322 284.39	493 10.12	569 362.66
145 351.39	323 111.79	494 14.93	570 2.26
146 438.61	324 317.78	495 44.53	571 1.18
147 71.41	325 200.91	496 512.77	572 6.83
148 124.75	326 67.45	497 321.72	573 38.51
149 507.88	327 119.83	498 84.15	574 5.96
150 28.98	328 448.19	499 10.12	575 362.66
151 384.72	329 170.67	500 14.93	576 2.26
152 333.83	330 709.94	501 44.53	577 1.18
153 233.73	331 128.69	502 512.77	578 6.83
154 58.38	332 209.57	503 321.72	579 38.51
155 104.85	333 196.13	504 84.15	580 5.96
156 223.90	334 13.25	505 10.12	581 362.66
157 32.35	335 525.67	506 14.93	582 2.26
158 252.02	336 276.02	507 44.53	583 1.18
159 234.88	337 282.89	508 512.77	584 6.83
160 85.74	338 86.38	509 321.72	585 38.51
161 220.85	339 215.18	510 84.15	586 5.96
162 3.96	340 23.28	511 10.12	587 362.66
163 526.79	341 188.01	512 14.93	588 2.26
164 175.33	342 279.95	513 44.53	589 1.18
165 143.28	343 71.15	514 512.77	590 6.83

РОЗХІД:

Виплати померлих заповідей

по бл. п.:

Відділ:

8 Сергій Микола

29 Москалюк Теодор

32 Семенов Дмитро

70 Лукаш Іван

78 Лукаш Іван

84 Гоголь Михайло

85 Палагнюк Іван

87 Костюк Олександр

91 Ерошук Микола

94 Галат Михайло

94 Галат Михайло

98 Валентинук Іосиф

107 Давидів Василь

116 Стадник Павло

130 Семеновський Федор

137 Вовк Ірина

143 Кен Павло

146 Головачук Текля

250.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

500.00

5

НАШІ ПРОБЛЕМИ

Перед нашою іміграцією у ЗДА, зокрема перед тими, що прийняли громадянство, стоїть низка питань, які стосуються нашої організованості і дії на дошлу мету тут у ЗДА. Одним з таких питань є справа нашої участі в політичному житті нашої нової батьківщини. Своячасна і правильна розв'язка цього питання може підсилити нашу дію назавні, як теж допоможе зміцнити нашу внутрішню організаційність.

Всі ми, підкреслюючи нашу місію, як „політичної еміграції“, прибувши до ЗДА, намагася продовжувати нашу політичну діяльність на базі політично-партійної організованості, що її ми присвоїли і знаємо з Краю і з нашої перебування на еміграції в Європі. Робимо це, не зважаючи навіть на те, що обставини, в яких ми опинилися тут, є цілком інші. Тому теж прикладаємо мало уваги, або й зовсім не звертаємо її на структуру політичного життя у ЗДА та не використовуємо наших громадянських прав, як активні члени американських політичних партій. Розуміння цього моменту дало можливість іншим національним групам у ЗДА допомагати в будівництві власної держави у Старому Краю.

Коли ми вийдемо з заложень, що під партією розуміємо об'єднання громадян з певним специфізованим суспільно-політичним світоглядом, із свідомістю свого становища і ролі в суспільстві з програмою своєї діяльності та з виробленою тактикою змагання за владу в державі, то бачимо, що існування політичних партій має свою підставу в державі з її економічною системою. Значить, треба таких основних елементів, як держава та її економічна система.

Еміграція позбавлена цих основних моментів. Коли ж іде про іміграцію, то вони, приймаючи громадянство держави, в якій перебувають, — стають членами нового суспільства, включаються в існуючу державну структуру та в її економіку. Тому теж безпосередня участь нових імігрантів в будівництві власної національної держави в країні, з якої вони вийшли, відходить на дальній план і перед ними стає завдання організувати допомогу справі визволення їхньої далекі батьківщини. Таке завдання використовує своє громадянське становище у прибраній батьківщині для справи визволення України стоїть сьогодні особливо ж перед українською іміграцією у ЗДА, країні, що сьогодні стає провідним чинником у світовій політиці.

Нині вже починає розгортатись партійна дискусія і кампанія в підготовці до президентських виборів. Іде широка акція за об'єднання прихильності для тих чи інших кандидатів.

В такій ситуації ми, що хотіли б допомогти визвольній боротьбі України, не можемо залишитися в своїх таких чи інших емігрантських геттах, але мусимо вийти, як американські громадяни, на шлях широкого політичного життя. Ми повинні ставати активними і в організуванні американського політичного життя. Коли не включимося в американське політичне життя ми, люди старшої генерації, яка пам'ятає ще рідний край, то зроблять це наші діти, але дуже часто вже, як чужі для української справи люди.

З другого боку ми повинні звернути пильну увагу на працю у виховних організаціях, зокрема молоді, щоб з них підготувати і виховати громадян, свідомих свого місця в політичному житті, але водночас оборонців національних і людських прав народу, з якого вийшли їх батьки чи вони самі. Усі ці справи і проблеми від найдавніших часів добре розумів і поступово розв'язував саме Український Народний Союз, в організаційних рамках якого ми маємо всі можливості і найкращі передумови проявитися теж в американському суспільному житті.

І. Телюк.

СОЮЗОВА ІМПРЕЗА У ВИНДСОРІ

Коротка телефонічна розмова з п. В. Дідиком, головним радником УНС у Дітроїті, про присутність п. Дм. Галичини у Дітроїті, на Союзних нарадах, у дні 26-го листопада ц. р. спричинила, що Відділ ч. 341 у Віндсорі улаштував наступного дня в неділю 27-го листопада дуже адалу Союзову імпрезу для ширшого українського громадянства.

Вез сумніву, що до успіху цієї імпрези, улаштованої „на скорості“ припинився приїзд до Віндсору п. Дм. Галичини — головної передвісника УНС у Віндсорі і висвітлення фільму „Союзівка“.

В бенкетний зал УНО засіло при столі коло дві сотні людей і мені, як голові місцевого Відділу УНС, припала була честь передсідкувати при бенкеті. До початку столу запрошено позамісцевих гостей: п. Дм. Галичина — гол. предс. УНС, І. Іванчука — гол. контр. В. Дідика — гол. радника, д-ра Квятковського — організатора метрополіти Дітроїт, інж. В. Косаря — гол. контр. в організатора на Канаду, М. Моту — голову найбільшого Союзного Відділу УНС у Торонто, В. Зорича — секретаря того ж Відділу з Торонто та ін. Далі повний склад щорічної Управління Відділу ч. 341, а саме: В. Зелений — голова, А. Гренюк — м. голова, П. Дуда — рек. секр., І. Хрін — фін. секр., Р. Коч — касир, Контрольна Комісія: І. Лозинський і П. Войтович (В. Бойко — несприутна), бо виїхав до Торонто.

Візані, запрошено до початку столу всім особ, що були першими членами — основниками Відділу ч. 341 у Віндсорі, 18 років тому: Ілля Косиковський

— голова (несприутний), О. Червак — секретар, П. Дуда — фін. секр., Н. Никон — касир, Ілля Стефан Косиковський (несприутна), п. Юлія Косиковська (несприутна), п. Маруся Косиковська, Юлія Поворозник, тепер п. н. Стелія, з Гамільтону (несприутна).

Під час програми відзначено присутність таких осіб: Я. Варна з дружиною — секретар Відділу УНС у Лінкінгтоні, П. Масний — секретар Відділу у Емгерсбург, О. Такий — основний помічник Відділу у Емгерсбург, д-р І. Яців — адвокат і правний радник УНС у Віндсорі, д-р П. Сайєвич і д-р Дзюбанський — лікарі УНС у Віндсорі, д-р М. Строканський — доктор, який висвітлює фільм „Союзівка“ своїм проектором, М. Ростислав Зелений — перший новоприбулий, що виїхав до Союзного Відділу у Віндсорі, В. Войнарішівський — давній організатор Союзу у Торонто, О. Косиковський — основний помічник Віндсорського Відділу, І. Стодольний з дружиною — найстарший Союзовець у Канаді, бо ще з 1922 року. Завдяючи треба сказати, що ми були радію запрошено таким нашим провідним союзним активом і тим добре відзначили 18-ту річницю існування Союзу у Віндсорі.

Після обіду відзначено Перший Протокол Відділу УНС у Канаду ч. 341 у Віндсорі, з дня 4-го листопада 1937 року, що було правдивою несподіванкою для усіх. За минулих 18 років прибуло було, як, хто і скільки осіб вказано були пильно організувати Перший Союзний Відділ у Канаді.

Найбільшою несподіванкою було те, що п. В. Дідика з Дітроїту, довголітнього гол. радника, який у великому зворушенні прийняв до уваги приїзд з Відділу ч. 341 у Віндсорі, що він тоді передсідкував на тих основних зборах Відділу ч. 341 у Віндсорі... і фактично він був ініціатором того зібрання.

У вступному слові я поінформував присутніх, що наша згадка про 18-ту річницю існування Відділу ч. 341 у Віндсорі (з'явився нашим вказом до 30-ліття УНС у Канаді на американському континенті).

Інж. Косар, що від двох років всецільно віддався налагодженню, усебітатизуванню і розбудові УНС у Канаді, у своїй промові зокрема наголосив, що канадські українці не повинні дивитися на Союз тільки фінансово-установою, у погоні за грошми... і як це роблять всі, не наші! асекураційні компанії. Варто УНС у Канаді — твердив він — лежить у досягненні української ідеї, в службі поневоленій Україні. З черги п. Богдан Зорич, секретар Відділу УНС у Торонто, що нараховує понад 1,500 членів, нагадував до цікавого прикладу з української мови „Ілля“ і „Ілля“ українці, які, що завдання, які лежать в основі розвитку УНС у Канаді на американському континенті, допоможуть справі визволення України. Перед 18 роками — говорив він — Союз у Канаді розпочався від

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

АКАДЕМІЧНІ ВЕЧОРИ

Вже четвертий рік Академічна Громада „Зарево“ в Клівленді систематично улаштовує „академічні вечори“. 24-го жовтня ц. р. відбулися сходина комітету Акад. Вечорів. Головою Комітету повністю обрано проф. Михайла Ждану. З проголобленої праці з зимово-весняного циклу виставили податі референт цієї ділянки мгр. Любомир Винар. В зимовому часі відбулися вистави: інж. Тарас Козуб „Враження з подорожі по Каліфорнії“ (разом з висвітленням кольорового фільму), д-р Ярослав Сущів „Пісня“, проф. М. Ждан „Про триптих культури“, проф. Ю. Яремич „Постанова англійської мови“, мгр. Любомир Винар — „Замітки про будівництво релігійно-філософської системи“. Названі доповіді вислухало 240 осіб, перетворилося 30-40 осіб. В дискусії над звітним вирішено продовжувати „академічні вечори“, в будучому в міру можливостей класи більший наголос на українською тематику. Зимовий цикл частині короткої поодиначув інж. М. Хронов'їта, доповіді п. з. „Історія розвитку кооперативного молочарства на західно-українських землях“. Доповідь інж. Хронов'їта, як одного з членів організації „Маслосоюз“, була винятково цінною, бо представила була спільно організатором однієї з найбільших українських економічних установ в Галичині в часі перед другою світовою війною. В першій частині своєї доповіді інж. Хронов'їта розповів про початки розвитку західно-європейського молочарства, зупинившись довше на економічних обставинах, що існували на українських землях під російською і австрійською окупацією. Пригоду свої висновки ілюстрував референт численним статистичним матеріалом, що давав цікаве порівняння між розвитком мо-

лочарства на західних українських землях та іншими країнами Зах. Європи. У другій частині доповіді референт зупинився над розвитком кооперативного молочарства на зах.-українських землях по першій світовій війні. Працю над піднесенням молочарської промисловості з занепаду спричиненого подіями світової війни, розпочало в 20-х роках всього діяльність ентузіастів цієї справи. Цікаво відзначити, що праця почалась з позиченим капіталом у висоті 50 доларів. Вже в 1938 р. в „Маслосоюзі“ працювало біля 3,000 фахових працівників, установа диспонує в тому часі мільйонними оборотами. Прелемент наситили велике значення рідного молочарського промислу для економічного і культурного розвитку Зах. Українських Земель. В діловій дискусії висловлено побажання, щоб доповіді пошлялись друком, бо праця референта є цінним причиною для зібрання синтетичних матеріалів з метою опрацювання відповідної монографії для історії розвитку молочарського промислу.

Черговою доповіддю, що буде англійською в рамках академічних вечорів буде доповідь відомого літературознавця проф. Володимира Радзевича: „Іван Франко в боротьбі зі самим собою“. Таким чином сподівається започаткувати цим відзначення роковини нашого Каменяр. В дальшому будуть висловлені такі доповіді: інж. М. Куррах — „Місце і роль Івана Франка“, проф. М. Ждан — „Завдання сучасної української історіографії“, д-р Я. Сущів — „Свобода республіки в Параграфі в XVII ст.“, вел. Я. Тесарович — „Україна 1939-45 рр. очима американського історика“, проф. І. Коронівський — „Українізація в Клівлендській публічній бібліотеці“, мгр. П. Винар — „Історичні праці Івана Франка“. Академічна Громада „Зарево“ напильнула також улаштувати час до часу „живу газету“ з короткими актуальними доповідями та висвітленням фільмів. Комітет Академічних Вечорів запрошує широкі круги українського громадянства, зокрема українську студентську молодь у Клівленді брати активну участь у наших імпрезах, які, віримо, з скроменніми вкладом в культурне обличчя нашого осередку.

Д. Р. В.

Новий підручник української мови! ПАНАО МИРОЛЮБНИВ Українська Мова (ПИСЬМО) Підручник для 2-го класу. Ціна тільки 90¢. Замовляйте: „СВОБОДА“ 81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

Обов'язок зголошення для чужинців у ЗДА

Уряд Іміграції і Натуралізації при Департаменті Справедливості пригадує, що за іміграційним законом з 1952 року кожний чужинець у З'єднаних Державах, за винятком осіб в дипломатичній службі і закордонних р. представників при Об'єднаних Націях, мусить щороку зголосити свою адресу в часі між 1 та 31 січня. Таким чином і в найближчому 1956 році всі чужинці в ЗДА мусять подати впродовж місяця січня до відомо Уряду Іміграції і Натуралізації свою адресу, зголосившись в будь-якому поштовоу уряді та виповнивши відповідний формуляр, що його там дістануться. Виповнений формуляр треба передати поштовоу урядовцеві, який відразу ствердить, чи правильно він виповнений. Коли впродовж року чужинець змінить адресу — він обов'язаний надіслати до 10 днів подати ту зміну до відомо Уряду Іміграції і Натуралізації. Чужинці, які перебувають в ЗДА тимчасово мають подавати свою актуальну адресу що три місяці, на формулярі, що його дістануть на пошту.

Батьки мають виповнити реєстраційні листки для своїх дітей нижче 14 років. Те саме роблять судово призначені опікуни дітей до 14 років. Хто з чужинців, зобов'язаний до сім'євої реєстрації, хворий, той має писати до поштового уряду свого приятеля чи своєї адреси, що три місяці, яка за реєстраційною картою, виповнити ту реєстраційну картку і передати її назад службовцям в поштовоу уряді.

За свідоме або неоправдане невиконання цього обов'язку грозить грошова кара \$200, ув'язнення до 30 днів і депортація.

Комісар Дж. М. Свінг з Уряду Іміграції заявив, що кругло 2,600,000 чужинців у ЗДА має виконати в січні 1956 року свою реєстраційну повинність. Минулого січня той обов'язок виконали кругло 2,300,000 чужинців, але впродовж року їх число перевищило 2 1/2 мільйона осіб. У стейті Нью Йорк зареєструвалося минулого січня понад 110,000 осіб, які не мають американського громадянства і те число також зростає у новому році. При цій нагоді пригадується, що не-громадяни повинні завжди мати при собі особисту довідку, яку вони дістали зараз після приїзду до ЗДА від Уряду Іміграції і Натуралізації.

У туречному парламенті обурені, чому після протигрецьких заворушень у вересні ц. р. уряд усунув 8 посадинців і 45 високих поліційних урядовців, а на своєму становищі залишався далі губернатор і посадинці Стамбулу в одній особі, Франдін Керім Гокчай. Виняється, що єдиною причиною цього з його особиста прихильність з прем'єром Мендересом. Рішення переверсти слідство, хто завинив у заворушеннях в Стамбулі.

Метеорологічне Бюро подає жниці назви гурганів, які виникнуть в найближчому році. Майбутні гургани називатимуться так: Анна, Бетел, Карла, Дора, Етел, Флосі, Гетта, Гетті, Ірен, Джуліт, Кітті, Лора, Моллі і т. д. В 1955 році всіх гурганів було 11. Жниці і денні чоловіки протестували проти того, що гургани називають жіночими іменами.

Білорусько-Американське Об'єднання сердечно запрошує своїх Членів і Прихильників на вечір **ЗУСТРІЧ НОВОГО 1956 РОКУ** що відбудеться в СУБОТУ, 31-го ГРУДНЯ 1955 Р. в залі LENOX MANSION HALL 252-254 East Second Street, New York City о годині 9:30 вечора Багата білоруська вечора, виступи, несподіванки й танці при звуках відомої білоруської оркестри. ВСТУП З ВЕЧЕРАЮ — ЖІНКИ \$5.00 — ЧОЛОВІКИ \$8.00

УВАГА! БАБОН, Н. ДЖ. й ОКОЛИЦІ! УВАГА! Українська Православна Церква св. Софії 23 West 22nd Street, Bayonne, N. J. владство

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ В СУБОТУ, 14-го СІЧНЯ 1956 • Багато несподіванок. Буфет під керівництвом Вп. Пань Сестричтва св. Софії. Парофійський Комітет

Український Національний Дім, Інн. 216-218 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. владство

ВЕЛИЧАВУ ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ (РІЗНОРОДНА ПРОГРАМА) В СУБОТУ, 31-го ГРУДНЯ 1955 Р. Танкова оркестра наших улюбленців. Початок: година 9-та вечора. Для зарезервування місця телеф. EV 4-9120

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. — ФІЛІЯ НЬО ЙОРК запрошує всіх на **ЗУСТРІЧ НОВОГО 1956 РОКУ** що відбудеться В СУБОТУ, 31-го ГРУДНЯ 1955 Р. в залі NEW WEBSTER MANOR, 125 E. 11th St., New York Початок о годині 9-й вечора. Грає популярна оркестра „MELODY-AIRS.“

НЕБУВАЛА МОЖЛИВІСТЬ І НАГОДА „ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ“ — Ілюстрована розповідь про життя ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, пера відомої української поетеси Наталі Лівницької-Холодної.

що появилася у В-ні п. М. Борейського. Книга ця великого формату, на крейдному папері, з 67-ма оригінальними ілюстраціями, в твердій оправі і люксовому оформленні — подумана також, окрім вихідної сторінки — своїм прекрасним виглядом викликати любов до української книжки в серцях українського досту. Ціна її виносить тільки \$3.50

Замовляйте: „СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

— наше гасло: „На власні сили!“

ГРОМАДЯНИ!

Докажім, що це — не порожні слова!

Національний Даток надсилайте:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE of AMERICA P. O. Box 721, Church St. Sta., New York 7, N. Y.

УВАГА! ВІДІЛИ УНС в СИРАКУЗ, Н. Й. та в ОКОЛИЦІ!

Подасмо до відомо Відділів У. Н. Союзу, 39 і 317 із Сиракуз, 38, 202 і 283 з Оберн, 483 і 484 з Ютики, 121 з Ром, 1,263 з Фултон, Н. Й., що

В НЕДІЛЮ, 15-го СІЧНЯ 1956 Р.

о годині 2:30 ПОПОЛУДНІ

відбудеться

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 1317 W. FAYETTE ST., SYRACUSE, N. Y.

СОЮЗОВЕ ВІЧЕ

на якому Головний Предсідник УНСоюзу Д. Галичин

вигосить реферат на тему:

„УНСоюз і НАША ДІЙСНІСТЬ“

Проситься всіх урядовців та членів згаданих вище Відділів прибути конечно на це Віче, щоб після реферату спільно застановитися та обговорити план і методи нашої дальшої праці для добра і на користь усієї української спільноти.

КОМІТЕТ ВІДІЛІВ УНС

ДО УКРАЇНСЬКИХ БАТЬКІВ і ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ та ЮНАЦТВА!

На днях випущено в світ і вже продається книжка, що матиме велике виховно-українське значення для всіх наших старших дітей, юнацтва і молоді на довгі прийдешні роки. Книга ця — це

„ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ“

— Ілюстрована розповідь про життя ТАРАСА ШЕВЧЕНКА пера відомої української поетеси Наталі Лівницької-Холодної.

Видавши цю книгу ми мали на меті не тільки дати українській молоді вірну біографію Шевченка, але й дати їй якнайкращий, живий і український приклад для наслідування у її власному житті. Життя Шевченка у „ШЛЯХ-у ВЕЛЕТНЯ“ — це приклад шукання людських прав, глибокої „людяності“, релігійності, гарячої любови до України та палкого поборова-ня ворогів поневоленої батьківщини і всякого насильства взагалі.

Окрім того, люксово-вибагливий зовнішній вигляд цієї книги розрахований на викликування пошани і любови до української книжки взагалі.

До Вас звертається з закликом: Дайте цю книгу в руки Ваших дітей, дітей Ваших приятелів, дітей Вашої виховно-юнацької організації! Для цього, особливо тепер — в Різдвяний і надходячий березнево-шенченківський сезон — безліч нагод!

Ціна — \$3.50. Для книгарень, шкіл і юнацьких організацій, що замовляють гуртом — книгарський опуст.

Замовляйте у В-ні: Michael BORETSKY, 68 Maxwell Rd., Chapel Hill, North Carolina

